

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ
ÚSTAV RADIOELEKTRONIKY

FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMMUNICATION
DEPARTMENT OF RADIO ELECTRONICS

INKUBÁTOR S REGULACÍ TEPLoty A VLHKOSTI

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

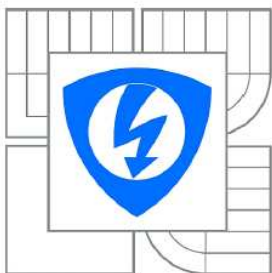
Bc. MATÚŠ HIKANÍK

BRNO 2011

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A KOMUNIKAČNÍCH
TECHNOLOGIÍ

ÚSTAV RADIOELEKTRONIKY

FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMMUNICATION
DEPARTMENT OF RADIO ELECTRONICS

INKUBÁTOR S REGULACÍ TEPLoty A VLHKOSTI

INCUBATOR WITH ADJUSTABLE TEMPERATURE AND HUMIDITY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

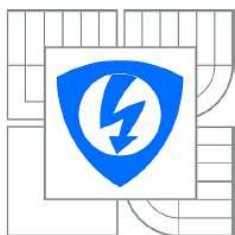
Bc. MATÚŠ HIKANÍK

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. MILOSLAV STEINBAUER,
Ph.D.

BRNO 2011

VYSOKÉ UČENÍ
TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta elektrotechniky
a komunikačních technologií

Ústav radioelektroniky

Diplomová práce

magisterský navazující studijní obor

Elektronika a sdělovací technika

Student: Bc. Matuš Hikaník

Ročník: 2

ID: 98507

Akademický rok: 2010/2011

NÁZEV TÉMATU:

Inkubátor s regulací teploty a vlhkosti

POKYNY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Obsahem práce je návrh konstrukce inkubátoru s možností měření a regulace teploty a vlhkosti. Prostudujte parametry komerčně vyráběných inkubátorů a navrhněte řešení elektronického měření a regulace termostatu a hygrostatu.

Navrhnete mechanické uspořádání inkubátoru s ohledem na homogenitu teplotního pole. Navrhnete řešení termostatu a hygrostatu. Realizujte funkční vzorek a experimentálně ověřte dosaženou přesnost a stabilitu regulace. Předpokládaný rozsah regulace teploty 20-38 °C a vlhkosti 25 až 80% r.v. Komunikace s PC přes USB a LAN.

DOPORUČENÁ LITERATURA:

- [1] FUKÁTKO, J., FUKÁTKO, T. Teplo a chlazení v elektronice. Praha: BEN – technická literatura, 2006
- [2] Odchovny - online na <http://www.odchovny.cz>
- [3] Brinsea - incubation specialists - online na <http://www.brinsea.co.uk>
- [4] Termoelektrické chlazení - online na <http://www.supercool.cz>
- [5] BALÁTE, J. Automatické řízení. Praha: BEN - technická literatura, 2004
- [6] KREJČÍŘÍK, A. Napájecí zdroje I, II, III. Praha: BEN – technická literatura, 1999

Termín zadání: 7.2.2011

Termín odevzdání: 20.5.2011

Vedoucí práce: doc. Ing. Miloslav Steinbauer, Ph.D.

prof. Dr. Ing. Zbyněk Raida

Předseda oborové rady

UPOZORNĚNÍ:

Autor diplomové práce nesmí při vytváření diplomové práce porušit autorská práva třetích osob, zejména nesmí zasahovat nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a musí si být plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č.40/2009 Sb.

ABSTRAKT

Táto práca sa zaoberá porovnaním typov a vlastností dostupných komerčne vyrábaných inkubátorov pre odchov exotického vtáctva. Snaží sa o nájdenie, čo možno najlepšie riešenie v tejto oblasti. Uvádza porovnania a výber jednotlivých komponentov určených pre realizáciu vlastného zariadenia, ako aj riešenie regulácie teploty a vlhkosti v zariadení a zistenie parametrov daného prostredia. Ďalej je vypracované riešenie termostatu a hydrostatu pre konkrétny navrhovaný prípad. Zmena teploty je pomocou Peltierovho článku vo vhodnej sústave. Vlhkosť je regulovateľná pomocou odporového odparovača. Na riadenie celého systému slúži mikrokontrolér. Zariadenie komunikuje s PC cez rozhrania USB a LAN. Výsledkom práce je zhotovený funkčný prototyp.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Inkubátor, odchov, regulácia teploty a vlhkosti, komunikácia s PC, USB, LAN, automatizované riadenie, Peltierov článok, ultrazvukový odparovač, odporový zvlhčovač, tepelná kapacita, tepelný odpor, h-mostík,

ABSTRACT

This project deals with comparing types and properties of commercial produced incubators for exotic birds. It searches the best solution from these area. In this project are compared individual components and their choice for realization in this project. Then in this project is solution of regulation temperature and humidity in engineered mechanism and discovered parameters of specifically space. Then is developed solution of thermostat and hydrosatat for this prototype. Temperature is changed by Peltier module, who is involved in correct system. Humidity is regulated by resistor humidifier. Complex system is managed by microcontroler. System communicates with PC via USB interface and Ethernet. Solution of this project is maked functional prototyp.

KEYWORDS

Incubator, rearing, temperature and humidity regulation, communication with PC, USB, LAN, automated operating, peltier module, ultrasonic atomizer, resistor humidifier, thermal capacity, thermal resistance, h-bridge.

PREHLÁSENIE

Prehlasujem, že svoju diplomovú prácu na tému Inkubátor s reguláciou teploty a vlhkosti som vypracoval samostatne pod vedením vedúceho diplomovej práce a s použitím odbornej literatúry a ďalších informačných zdrojov, ktoré sú všetky citované v práci a uvedené v zozname literatúry na konci práce.

Ako autor uvedeného semestrálneho projektu ďalej prehlasujem, že v súvislosti s vytvorením tejto práce som neporušil autorské práva tretích osôb, hlavne som nezasiahol nedovoleným spôsobom do cudzích autorských práv osobnostných a som si plne vedomý následkov porušenia ustanovenia § 11 a nasledujúcich autorského zákona č. 121/2000 Sb., vrátane možných trestnoprávných dôsledkov vyplývajúcich z ustanovení časti druhej, hlavy VI. diel 4 Trestného zákoníka č.40/2009 Sb..

V Brne dňa .....

.....

(podpis autora)

POĎAKOVANIE

Ďakujem vedúcemu diplomovej práce doc. Ing. Miloslavovi Steinbauerovi, Ph.D. za účinnú metodickú, pedagogickú a odbornú pomoc a ďalšie cenné rady pri spracovaní mojej diplomovej práce.

V Brne dňa .....

.....

(podpis autora)

HIKANÍK, M. *Inkubátor s regulací teploty a vlhkosti*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, 2011. 72 s. Vedúci diplomovej práce doc. Ing. Miloslav Steinbauer, Ph.D.

OBSAH

Zoznam obrázkov.....	V
Zoznam tabuliek.....	VIII
1 Úvod.....	1
2 Inkubátory.....	2
2.1 Význam inkubátorov.....	2
2.2 Prehľad vyrábaných typov	3
3 Návrh vlastného zariadenia.....	8
3.1 Principiálne zapojenie elektroniky zariadenia	8
3.2 Senzory	9
3.2.1 Senzory teploty	9
3.2.2 Senzory vlhkosti	10
3.2.3 Vybraný senzor	12
3.3 Regulátory teploty a vlhkosti	13
3.3.1 Regulácia teploty	13
3.3.2 Regulácia vlhkosti.....	14
3.4 Riadenie	17
3.4.1 Zapojenie mikrokontroléra	18
3.5 Pamäť	19
3.6 RTC.....	20
3.7 Displej	21
3.8 Napájací zdroj	22
3.9 Akumulátor	23
3.10 LED signalizácia.....	23
3.11 Tlačidlá	23
3.12 Komunikácia s PC	24
3.12.1 Komunikácia cez USB.....	24
3.12.2 Komunikácia cez LAN	26
3.13 Svetlo	27

3.14	Princíp cirkulácie vzduchu.....	27
4	Termoelektrické chadenie a ohrev.....	29
4.1	DA systém (kontakt - vzduch)	29
4.2	Parametre použitého boxu	29
4.2.1	Objem.....	29
4.2.2	Tepelný odpor a tepelná kapacita	29
4.3	Výber vhodného Peltierovho článku.....	33
4.3.1	Náhradný model Peltierovho článku.....	33
4.3.2	Podmienky výberu Peltierovho modulu	33
4.3.3	Parametre vybraného modelu	34
5	Zvlhčovanie.....	38
5.1	Porovnanie odporového zvlhčovača s ultrazvukovým	38
5.1.1	Zvyšovanie vlhkosti pomocou ultrazvukového atomizéru	38
5.1.2	Zvyšovanie vlhkosti pomocou odporu.....	39
5.1.3	Porovnanie výsledkov meraní odporového zvlhčovača s ultrazvukovým.....	40
6	Zapojenie a ovládanie termostatu a hydrodtatu.....	43
6.1	Zapojenie DA systému s Peltierovým článkom.....	43
6.2	Zapojenie odparovača vody	44
6.3	Zapojenie teplomeru a vlhkomeru	44
7	Dosiahnuté parametre.....	45
7.1	Regulácia teploty	45
7.2	Regulácia vlhkosti.....	46
8	Záver.....	47
9	Literatúra.....	49
10	Zoznam symbolov a skratiek.....	51
11	Prílohy.....	55

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 2.1:	Inkubátor model Klasik.....	3
Obr. 2.2:	Inkubátor model Comfort	3
Obr. 2.3:	Inkubátor Brinsea TLC-4	
Obr. 2.4:	Inkubátor Brinsea TLC-5.....	4
Obr. 2.5:	Inkubátor AICU Standard 100-S	5
Obr. 2.6:	Inkubátor AICU Electronic 100-E.....	6
Obr. 2.7:	Inkubátor AICU Electronic 200E	6
Obr. 2.8:	Inkubátor Grumbach Compact SA.....	7
Obr. 3.1:	Principiálne zapojenie elektroniky zariadenia	8
Obr. 3.2:	Bloková schéma čidla SHT75.....	12
Obr. 3.3:	Peltierov článok ako zdroj tepelné čerpadlo (Peltierov jav)	13
Obr. 3.4:	Peltierov článok ako zdroj el. prúdu (Seebackov jav)	14
Obr. 3.5:	Odporový zvlhčovač vzduchu: a) na princípe napájadla, b) so savý knôtom	15
Obr. 3.6:	Odporový zvlhčovač vzduchu s nádržkou s plavákom.....	16
Obr. 3.7:	Ultrazvukový zvlhčovač vzduchu[14]	16
Obr. 3.8:	Zapojenie výstupov mikrokontroléra	18
Obr. 3.9:	Zapojenie výstupov EEPROM.....	20
Obr. 3.10:	Schéma zapojenia RTC.....	21
Obr. 3.11:	LCD displej MC1602E-SYL/H.....	22
Obr. 3.12:	Štvorica tlačidiel na nastavovanie	24
Obr. 3.13:	Zapojenie prevodníka z USB na RS-232.....	25
Obr. 3.14:	XPort.....	26
Obr. 3.15:	Princíp prúdenia a výmeny vzduchu i inkubátore	28
Obr. 4.1:	Graf nameraných a vypočítaných hodnôt zvyšujúcej sa teploty v čase.....	31
Obr. 4.2:	Náhradný model schémy zapojenia	32
Obr. 4.3:	Grafická závislosť zvyšujúcej sa teploty na čase simulovaná pomocou programu Micro-cap 9	32
Obr. 4.4:	Náhradný model Peltierovho článku	33
Obr. 4.5:	Závislosť max. výkonu na teplotnom rozdieli DA systému s Peltierovým článkom DA-075-12-02 [13]	34
Obr. 4.6:	Rozmery DA systému s Peltierovým článkom DA-075-12-02 [13]	35

Obr. 4.7: Náhradný model vybraného Peltierovho článku	36
Obr. 4.8: Náhradný model zvyšovania teploty v boxe inkubátora pri $T_{AMB}=10^{\circ}\text{C}$	36
Obr. 4.9: Grafická závislosť zvyšujúcej sa teploty na čase pri $T_{AMB}=10^{\circ}\text{C}$	36
Obr. 4.10: Náhradný model znižovania teploty v boxe inkubátora pri $T_{AMB}=40^{\circ}\text{C}$	37
Obr. 4.11: Grafická závislosť znižujúcej sa teploty na čase pri $T_{AMB}=40^{\circ}\text{C}$	37
Obr. 5.1: Ultrazvukový rozprašovač JR-24 [15]	38
Obr. 5.2: Závislosť zmeny vlhkosti a teploty na čase pre atomizér SE-24	39
Obr. 5.3: Principiálne zapojenie elektroniky zariadenia [13]	39
Obr. 5.4: Závislosť zmeny vlhkosti a teploty na čase pre odporový odparovač	40
Obr. 5.5: Porovnanie zmeny vlhkosti v čase pre oba spôsoby zvlhčovania	41
Obr. 6.1: Zapojenie Peltierovho článku	43
Obr. 6.2: Zapojenie odporového odparovača	44
Obr. 6.3: Zapojenie senzoru SHT-15 k mikrokontroléru	44
Obr. 7.1: Ochladzovanie	45
Obr. 7.2: Ohrievanie + zmena RH	46
Obr. 7.3: Zvyšovanie RH	46
Obr. 11.1: Box inkubátora s rozmermi (pohľad spredu)	57
Obr. 11.2: Dvierka inkubátora s rozmermi	58
Obr. 11.3: Vnútna štruktúra boxu inkubátora (pohľad spredu)	58
Obr. 11.4: Box inkubátora s rozmermi (pohľad zboku)	59
Obr. 11.5: Rez boxu priestorom pre elektroniku a zvlhčovanie (pohľad zboku)	59
Obr. 11.6: Box inkubátora s rozmermi (pohľad zhora)	60
Obr. 11.7: Schéma zapojenia č.1 (Riadiaci obvod)	61
Obr. 11.8: Schéma zapojenia č.2 (Ovládanie Pel. článku + tranzistory)	62
Obr. 11.9: Schéma zapojenia č.3 (LCD displej + tlačidlá)	63
Obr. 11.10: Schéma zapojenia č.4 (Diódy)	63
Obr. 11.11: Schéma zapojenia č.5 (Svetlo)	63
Obr. 11.12: Doska plošných spojov č.1 (zhora)	64
Obr. 11.13: Doska plošných spojov č.1 (zdola)	64
Obr. 11.14: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.1 (zhora)	65
Obr. 11.15: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.1 (zdola)	65
Obr. 11.16: Doska plošných spojov č.2 (zhora)	66
Obr. 11.17: Doska plošných spojov č.2 (zdola)	66
Obr. 11.18: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.2 (zhora)	67

Obr. 11.19: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.2 (zdola)	67
Obr. 11.20: Doska plošných spojov č.4	67
Obr. 11.21: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.4.....	67
Obr. 11.22: Doska plošných spojov č.3 (zhora)	68
Obr. 11.23: Doska plošných spojov č.3 (zdola).....	68
Obr. 11.24: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.3.....	69
Obr. 11.25: Doska plošných spojov č.5	69
Obr. 11.26: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.5.....	69
Obr. 11.27: Popisovacie nálepky (mierka 1:2)	70
Obr. 11.28: Fotka vyrobeného inkubátora (spredy).....	71
Obr. 11.29: Fotka vyrobeného inkubátora (zboku).....	71
Obr. 11.30: Fotka vyrobeného inkubátora (otvorený bočný kryt).....	72

ZOZNAM TABULIEK

Tab. 2.1	Závislosť teploty od veku mláďaťa.....	2
Tab. 2.2	Technické údaje inkubátorov Klasik a Comfort	3
Tab. 2.3	Technické údaje inkubátorov Brinsea TLC-4 a Brinsea TLC-5.....	4
Tab. 2.4	Technické údaje inkubátora AICU Standard 100-S.....	5
Tab. 2.5	Technické údaje inkubátora AICU Electrnic 100 E	6
Tab. 2.6	Technické údaje inkubátora Grumbach Compact SA.....	7
Tab. 3.1	Parametre teplotného senzoru LM35DZ.....	9
Tab. 3.2	Parametre teplotného senzoru DS18B20	10
Tab. 3.3	Parametre teplotného senzoru SMT 160-30-92	10
Tab. 3.4	Parametre senzoru vlhkosti HIH-4000-004	11
Tab. 3.5	Parametre senzoru vlhkosti SENS-HYD1	11
Tab. 3.6	Parametre senzoru vlhkosti SYS-2S	11
Tab. 3.7	Parametre senzoru vlhkosti a teploty SHT75.....	12
Tab. 3.8	Parametre mikrokontroléra ATmega128A	17
Tab. 3.9	Význam zapojených pinov mikrokontroléra.....	19
Tab. 3.10	Parametre pamäte EEPROM 24C16K	20
Tab. 3.11	Parametre vybraných typov obvodov RTC.....	21
Tab. 3.12	Parametre vybraných typov obvodov RTC.....	21
Tab. 3.13	Najdôležitejšie parametre použitého LCD displej	22
Tab. 3.14	Najdôležitejšie parametre použitého prevodníka XPort	26
Tab. 4.1	Vypočítané hodnoty vychádzajú zo zistených veličín R_t a c_t	30
Tab. 4.2	Ekvivalentné veličiny a zákony tepelno-elektrickej analógie [11].....	30
Tab. 4.3	Parametre vybraného modelu DA-075-12-02 [13]	34
Tab. 5.1	Parametre ultrazvukového rozprašovača JR-24 [15]	38
Tab.5.2	Parametre modelov vysokoúčinný ultrazvukových rozprašovacích prevodníkov[15].....	42
Tab. 11.1	Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.1	55
Tab. 11.2	Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.2	55
Tab. 11.3	Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.3	56
Tab. 11.4	Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.4	56
Tab. 11.5	Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.5	56

Tab. 11.6 Zoznam ostatných použitých súčiastok	56

1 ÚVOD

Táto práca sa zaoberá vyriešením problému umelého odchovu mláďat exotických vtákov. Exotickým vtáctvom sú v tomto prípade myslené papagáje. Papagáje majú často krát problém s hniezdením a preto je nevyhnutný zákrok chovateľa.

Zakročiť sa dá viacerými spôsobmi. Bud' chovateľ odoberie vajce a podsadí ho inému hniezdiacemu páru, najlepšie s vajcami rovnakého veku a rovnakého druhu. Druhým spôsobom je umiestnenie vajec do liahne a následne ručný odchov mláďat.[1]

Pre úspešný ručný odchov je dôležité viacero faktorov. Samozrejme odhodlanie, trpezlivosť a skúsenosti chovateľa. Ďalším nemenej dôležitým je vytvorenie správneho a čo možno najviac sa realite približujúceho prostredia pre mláďa. To je po vyliahnutí veľmi krehké a zraniteľné. Sebemenšia chyba môže privodiť jeho smrť.

Preto sa kladie veľký dôraz na kvalitu zariadenia pre jeho odchov. Inkubátor, alebo odchovňa, ako sa toto zariadenie nazýva, musí spĺňať radu požiadaviek. V prvom rade musí byť zabezpečená dostatočná sterilita, potrebná teplota a vlhkosť prostredia.

Inkubátory, ako je ďalej v práci uvedené sú rôzneho druhu a vyhotovenia. Niektoré sú rozmernejšie, iné zase menšie a prenosné. Pri niektorých druhoch je potrebné neustále manuálne prestavovanie požadovaných parametrov, iné sú zase viac, či menej automatizované. Čím viac je zariadenie prepracované tým menej má potom užívateľ starostí z jeho ovládaním. Samozrejme všetko závisí od výrobcu a hlavne od ceny prístroja.

Táto práca je vlastne experiment, ktorý sa snaží spojiť čo možno najlepšie z vlastností komerčne vyrábaných inkubátorov v rámci možností a v závislosti na dostupnosti a cene jednotlivých komponentov potrebných k jeho zostaveniu.

Obsahom práce je konštrukcia inkubátoru s reguláciou teploty a vlhkosti. Porovnanie komerčne vyrábaných inkubátorov. Mechanické usporiadanie inkubátoru je navrhnuté s ohľadom na homogenitu teplotného poľa. Kapitoly 4 a 5 pojednávajú o návrhu termostatu a hydrostatu pre konkrétny návrh a požiadavky. Ostatná problematika týkajúca sa zhotovenia funkčného prototypu a jeho správneho fungovanie je riešená postupne v nasledujúcich kapitolách.

2 INKUBÁTORY

2.1 Význam inkubátorov

Inkubátor je teda zariadenie, ktoré má simulovať podmienky prirodzeného prostredia pre mladých papagájov. Ako bolo uvedené už v úvode, čím je zariadenie viac prepracované, tým je chovateľ viac odbremený pri dosť náročnom odchove. Napr. je omnoho jednoduchšie používanie zariadenia aspoň z časti automatizované, pretože v opačnom prípade musí chovateľ veľmi dôkladne nastavovať a merať jednotlivé parametre zariadenia. Nesporná výhoda pri inkubátore riadenom nejakým procesorom je aj presnosť a rýchlosť nastavovania a merania veličín. To je veľmi dôležité, pretože mláďatá sú veľmi zraniteľné, hlavne v prvých dňoch po vyliahnutí. Čím sú staršie, tým ich obranyschopnosť rastie a zraniteľnosť samozrejme klesá. Približné požadované hodnoty teploty v inkubátore sú uvedené v tab.2.1 . Každý druh má inú dĺžku vývoja, preto nie sú v tabuľke uvedené presne dni kedy sa má teplota meniť, ale vývojové stavy mláďaťa. Tabuľka je teda všeobecná. Vlhkosť by sa mala pohybovať na úrovni 50-60 % RH. Tiež je závislá od veku. Ďalšie podrobné informácie ohľadom problematiky sú uvedené [1].

Vek	Teplota	Poznámka
od vyliahnutia do oschnutia	37 °C	
prvé 4 dni života	36–36,5 °C	
slepé mláďatá, do veku 14 dní	33–36 °C	
mláďatá holé, bez páperia	31-32 °C	
mláďatá pokryté jemným páperím	29-31 °C	
mláďatá čiastočne operené a operujúce sa	27-29 °C	
operené mláďatá	25-27 °C	už nie je potreba inkubátoru
po odstave	20–24 °C	mláďa na bydle

Tab. 2.1 Závislosť teploty od veku mláďaťa

2.2 Prehľad vyrábaných typov

Výrobca: **Josef Urban**

<http://www.odchovny.cz/>

Obr. 2.1: Inkubátor model Klasik

Obr. 2.2: Inkubátor model Comfort

Technické údaje		
Model	Klasik	Comfort
Napájanie	220V/60W, 12V DC - akumulátor, auto konektor	220V/60W, 12V DC - akumulátor, auto konektor
Príkon ohrievania	50W	50W
Rozsah nastavenia teploty	26 - 38°C	26 - 38°C
Rozsah nastavenia vlhkosti	bez regulácie	30 - 90%RH
Objem zásobníka s vodou	cca 1,2l	cca 1,2l
Vonkajšie rozmery	500x400x400mm	500x400x400mm
Vnútorne rozmery	476x376x376mm	476x376x376mm
Váha	cca 5kg	cca 5kg
Bezpečnostný termostat	áno	áno
Vnútorne osvetlenie	áno	áno
Cena	7900 Kč	11400 Kč

Tab. 2.2 Technické údaje inkubátorov Klasik a Comfort

Výrobca: **Brinsea**

<http://www.brinsea.com/>

Obr. 2.3: Inkubátor Brinsea TLC-4

Obr. 2.4: Inkubátor Brinsea TLC-5

Technické údaje		
Model	TLC-4	TLC-5
Napájanie	230V/50Hz, 115V/60Hz, 12V DC auto konektor	230V/50Hz, 115V/60Hz, 12V DC auto konektor
Príkon	60 W, 120W (max)	100 W, 200 W (max)
Rozsah nastavenia teploty	áno	áno
Rozsah nastavenia vlhkosti	bez regulácie	bez regulácie
Zásobníka s vodou (vlhkosť)	áno	áno
Vonkajšie rozmery	475mm výška x 450mm priemer	600mm x 760mm x 510mm
Vnútorne rozmery	370mm priemer	470mm x 680mm x 430mm
Váha	5.5 kg	10 kg
Bezpečnostný termostat	nie	nie
Vnútorne osvetlenie	áno	áno
Konštrukcia		
Vrchná a spodná stena	konštrukčný, izolovaný PUR	konštrukčný, izolovaný PUR
Oblé steny	dvojitý spojený ABS s vnútornou izoláciou	dvojitý spojený ABS s vnútornou izoláciou
Otváracie rámy dverí	eloxovaný hliník	eloxovaný hliník
Priehľadné dvere	Plexisklo, alebo oderu odolná plastová fólia	PETG priehľadný plast s držadlami
Mreža dverí	nie	M3 pochrómovaná oceľ
Mreža dverí	\$419 (7760 Kč)	\$659 (12203 Kč)

Tab. 2.3 Technické údaje inkubátorov Brinsea TLC-4 a Brinsea TLC-5

Výrobca: **LYON TECHNOLOGIES,INC.**

<http://www.lyonelectric.com/>

Obr. 2.5: Inkubátor AICU Standard 100-S

Technické údaje	
Napájanie	230V/50Hz
Príkon	215W
Rozsah nastavenia teploty	okolitá - +36°C
Stabilita teploty	do -16,8°C
Rozsah nastavenia vlhkosti	regulácia pomocou misky z vodou a odvetrávaním
Zásobníka s vodou (vlhkosť)	nie
Vonkajšie rozmery	800x368x330mm
Vnútorne rozmery	610x305x305mm
Váha	-
Bezpečnostný termostat	nie
Vnútorne osvetlenie	nie
Cena	\$920 (17260 Kč)

Tab. 2.4 Technické údaje inkubátora AICU Standard 100-S

Obr. 2.6: Inkubátor AICU Electronic 100-E

Obr. 2.7: Inkubátor AICU Electronic 200E

Technické údaje		
Model	AICU Electronic 100-E	AICU Electronic 200 E
Napájanie	230V/50Hz	230V/50Hz
Príkon	215W	215W
Rozsah nastavenia teploty	okolitá - 38°C	okolitá - 38°C
Stabilita teploty	do -16,8°C	do -16,8°C
Rozsah nastavenia vlhkosti	áno	áno
Zásobník s vodou (vlhkosť)	nie	nie
Vonkajšie rozmery	800x368x330mm	813x476x502mm
Vnútorné rozmery	610x305x305mm	603x445x426mm
Váha	-	-
Bezpečnostný termostat	nie	nie
Vnútorné osvetlenie	nie	nie
Elektrostatická filtrácia vzduchu	áno	áno
Alarmy	áno (zvukové, LED)	áno (zvukové, LED)
Cena	\$1040 (19512 Kč)	\$1205 (22607 Kč)

Tab. 2.5 Technické údaje inkubátora AICU Electrníc 100 E

Výrobca: **Grumbach**

<http://www.grumbach-brutgeraete.de/english/>

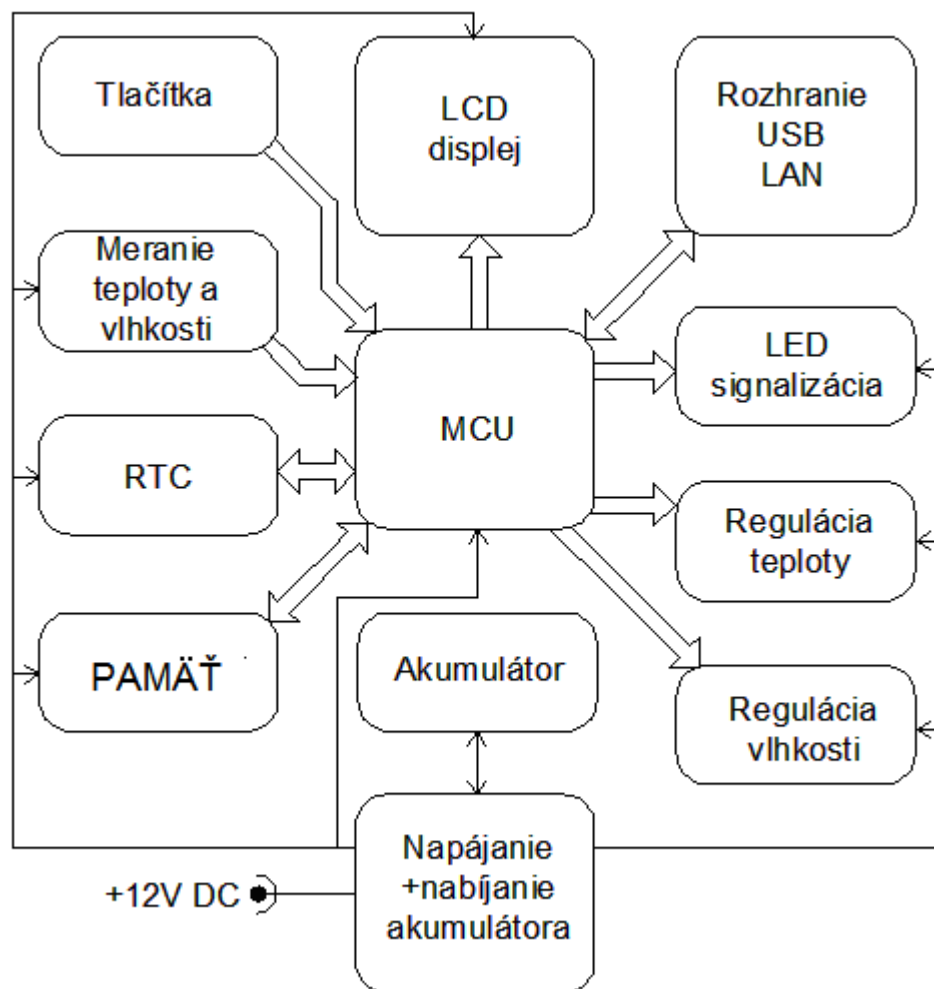
Obr. 2.8: Inkubátor Grumbach Compact SA

Technické údaje	
Model	Compact SA
Napájanie	230V/50Hz
Príkonn	330W
Rozsah nastavenia teploty	25- 37°C
Stabilita teploty	-
Rozsah nastavenia vlhkosti	áno
Zásobníka s vodou (vlhkosť)	áno
Vonkajšie rozmery	660x470x450mm
Vnútorne rozmery	-
Váha	22kg
Bezpečnostný termostat	áno
Vnútorne osvetlenie	áno
Prachový filter	áno
Alarmy	-
Cena	1045€ (26448 Kč)

Tab. 2.6 Technické údaje inkubátora Grumbach Compact SA

3 NÁVRH VLASTNÉHO ZARIADENIA

3.1 Principiálne zapojenie elektroniky zariadenia

Obr. 3.1: Principiálne zapojenie elektroniky zariadenia

3.2 Senzory

3.2.1 Senzory teploty

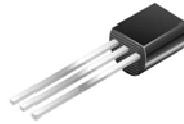
Senzor je funkčný prvok tvoriaci vstupný blok meraného reťazca, ktorý je v priamom styku z meraným prostredím. Senzor sa nazýva aj snímač alebo čidlo.[1]

Senzory teploty sa delia podľa rôznych princípov. Z fyzikálneho princípu sa delia na: odporové, termoelektrické, dilatčné, optické polovodičové s PN prechodom, radiačné, šumové, akustické, chemické a ďalšie [6].

Podľa styku s prostredím, ktoré sa meria, sa čidlá delia na dotykové a bezdotykové.[6] Pre účely merania v inkubátore, kde je potrebné meranie teploty vzduchu je nutné použiť čidlo bezdotykové.

Ďalej sa delia podľa transformácie signálu na aktívne a pasívne. V pasívnych je potrebné elektrické napätie pre transformáciu na inú fyzikálnu veličinu. Meranie teploty je teda nepriame. Senzory aktívne sa chovajú ako zdroje elektrickej energie[6].

Pre výber čidla do zariadenia, bol kladený dôraz na presnosť jeho merania, potrebný rozsah teploty, ktorú dokáže odmerať ako aj na rozmery, cenu, výstupný signál, pre následné spracovanie procesorom a samozrejme jeho dostupnosť.

LM35DZ	
Výrobca	National Semiconductor
Presnosť	0,5°C
Rozsah merania	0 - +100°C
Výstup	napätie
Napájanie	4 - 30V
Spotreba	60 µA
Približná cena	45 Kč

Tab. 3.1 Parametre teplotného senzoru LM35DZ

DS18B20	
Výrobca	Maxim
Presnosť	0,5°C
Rozsah merania	-55 - +125°C
Výstup	1-Wire®
Napájanie	3.0V - 5.5V
Spotreba	1,5mA (1µA)
Približná cena	50 Kč

Tab. 3.2 Parametre teplotného senzoru DS18B20

SMT160-30-92	
Výrobca	Smartec
Presnosť	0,5°C
Rozsah merania	-45°C - +130°C
Výstup	PWM
Napájanie	4.75 - 7V
Spotreba	200µA
Približná cena	83 Kč

Tab. 3.3 Parametre teplotného senzoru SMT 160-30-92

3.2.2 Senzory vlhkosti

Vlhkým vzduchom sa rozumie zmes suchého vzduchu a vodných pár. Vlhkosť vzduchu sa dá vyjadriť rôznymi spôsobmi či už ako absolútnu vlhkosť v kg/m^3 alebo relatívnu vlhkosť v %, ďalej sa používa pre vyjadrenie vlhkosti teplota rosného bodu a merná vlhkosť [7]. Najbežnejšie používaným spôsobom vyjadrenia je relatívna vlhkosť.

Podľa fyzikálnych princípov sa delia senzory pre meranie vlhkosti na dilatčné hygrometre, odporové a kapacitné hygrometre, psychometre, vlhkomery na princípe rosného bodu. Pre meranie vlhkosti sa využíva aj kondenzačná metóda [7].

Podobne ako u teplotných čidiel som aj u senzorov vlhkosti z dostupných typov na základe ich vlastností vybral, ten ktorý je pre zostavované zariadenie najvhodnejší.

HIH-4000-004	
Výrobca	HONEYWELL S&C
Presnosť	3.5% RH
Rozsah merania	0% - 100% RH
Výstup	Napätie
Spotreba	500 μ A
Odozva	15s
Napájanie	4V to 5.8V
Pracovná teplota	40°C to +85°C
Približná cena	804 Kč

Tab. 3.4 Parametre senzoru vlhkosti HIH-4000-004

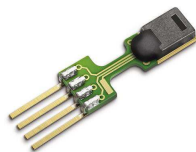
SENS-HYD1	
Výrobca	Philips
Presnosť	0.4 $\pm$ 0.05 pF/%RH
Rozsah merania	10 - 90% RH
Výstup	Kapacita
Spotreba	
Odozva	3 min
Napájanie	15 V _{max}
Pracovná teplota	0 to +85°C
Približná cena	318.15 Kč

Tab. 3.5 Parametre senzoru vlhkosti SENS-HYD1

SYH - 2S	
výrobca	Syhtec
Presnosť	$\pm$ 5% RH
Rozsah merania	20 - 95% RH
Výstup	Napätie
Spotreba	0,22mA
Odozva	
Napájanie	1V AC
Pracovná teplota	0 to 60°C
Približná cena	51 Kč

Tab. 3.6 Parametre senzoru vlhkosti SYS-2S

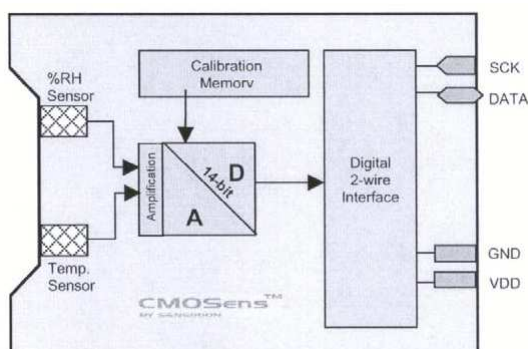

SHT75	
výrobca	SENSIRION
Presnosť	
teploty	$\pm 0,5\%$
vlhkosti	$\pm 2\%$
Rozsah merania	
teploty	$-40 - +125^{\circ}\text{C}$
vlhkosti	$0 - 100\% \text{ RH}$
Výstup	digitálny
Odozva (vlhkosť)	8s
Napájanie	2,4 - 5,5 V
Spotreba	0.9mA (5 μ A)
Približná cena	655 Kč

Tab. 3.7 Parametre senzoru vlhkosti a teploty SHT15

3.2.3 Vybraný senzor

Z porovnávaných druhov senzorov som sa rozhodol pre model SHT75 od Sensirionu, pretože spája ako meranie teploty, tak aj meranie vlhkosti. Čidlo má dvojvodičový digitálny výstup, je založené na technológii CMOSens®. Za hlavné výhody by som označil aplikáciu bez použitia externých súčiastok, nízka spotreba a pomerne rýchla odozva pri meraní vlhkosti. Na obr. 3.8. je znázornená bloková schéma tohto čidla.

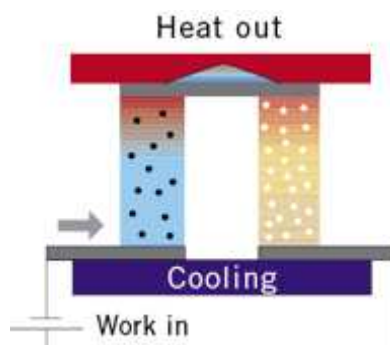
Obr. 3.2: Bloková schéma čidla SHT75

3.3 Regulátory teploty a vlhkosti

3.3.1 Regulácia teploty

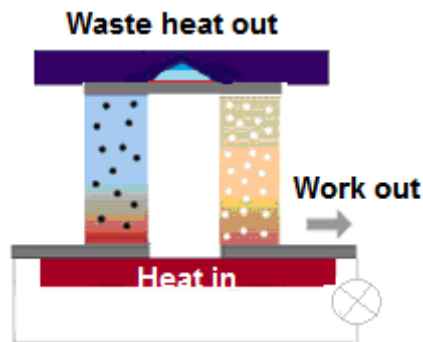
Na reguláciu teploty sa využívajú rôzne spôsoby. Najčastejšie je to ohrievanie odporový drôtom a chladenie ventilátorom. Oboje sa dajú spojiť do jedného v prípade, že použijeme Peltierov článok.

Peltierov článok je polovodičový prvok, pracujúci na nasledujúcom princípe Peltierovho javu. Elektrický prúd pôsobí na materiál, čím sa jeho vnútorná energia zväčšuje (čierne bodky na obrázku) a pritom je absorbované teplo – dochádza k chladeniu. Na druhej strane článku dochádza k uvoľneniu energie (ohrevu) a pritom aj klesá vnútorná energia látky (biele bodky). Účinnosť chladenia alebo ohrievania sú úmerné elektrickému prúdu a Peltierovej konštante [12]. Rozdiel teplôt, ktorý môžu obe strany článku dosiahnuť je až 110°C [8]. Keď zmeníme na svorkách článku polaritu, môžeme chladiť tou stranou, ktorou sme pred tým ohrievali.

Obr. 3.3: Peltierov článok ako zdroj tepelné čerpadlo (Peltierov jav)

Opačným k Peltierovmu javu je Seebeckov, kedy sa časť tepelnej energie privedené na článok premení na elektrický prúd, ak sa vnútorná energia látky mení z vyššej hodnoty (čierne bodky) na nízku hodnotu (biele bodky). Výstupná práca elektrického prúdu je úmerná teplotnému rozdielu a Seebeckovej konštante [12].

Obr. 3.4: Peltierov článok ako zdroj el. prúdu (Seebackov jav)

Peltierove články majú nespočet výhod:

- žiadne pohyblivé časti
- malé rozmery a nízka váha
- pomerne robustná konštrukcia
- nevyžaruje žiadny hluk ani EMI
- zabezpečuje zároveň ohrev aj chladenie
- bez údržbových prevádzok
- široký rozsah pracovnej teploty
- nízke napájacie napätie
- lokálne chladenie
- pracujú v ľubovoľnej polohe
- pracujú aj pri vysokých preťaženiach
- nezaťažujú životné prostredie

Takže hlavnou časťou sústavy pre tepelnú reguláciu je Peltierov článok umiestnený na strope inkubátora. Sústava, ako aj presný typ článku sú uvedené v kapitole 4 Termoelektrické chladenie a ohrev, kde je tento výber podložený meraním a výpočtami.

3.3.2 Regulácia vlhkosti

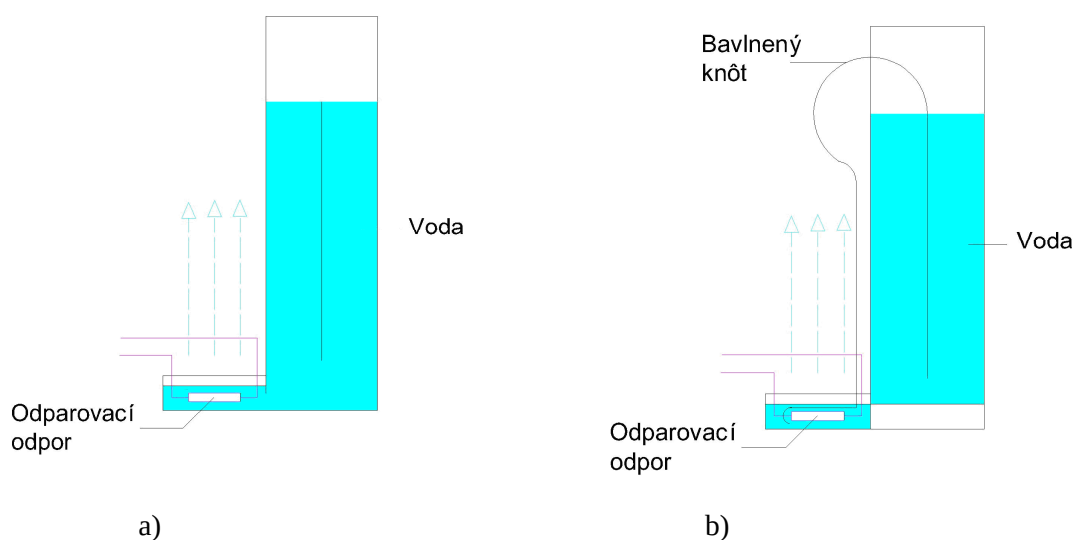
V inkubátoroch, prípadne aj liahňach sa používa na zvyšovanie vlhkosti miska z vodou umiestnená v zariadení. Týmto spôsobom sa vlhkosť dá zvyšovať, resp. udržiavať na nejakej úrovni zmenou odparovacej plochy. Problémom ale je, že v prípade dynamickej regulácie toto nestačí.

Preto pri riešení zvlhčovania v boxe inkubátoru prichádzali do úvahy dve riešenia. Prvým je zvyšovanie pomocou rezistora, ktorým sa odparuje voda z odparovacej misky. Do odparovacej misky je voda privádzaná zo zásobníka. Toto sa môže previesť tiež viacerými spôsobmi.

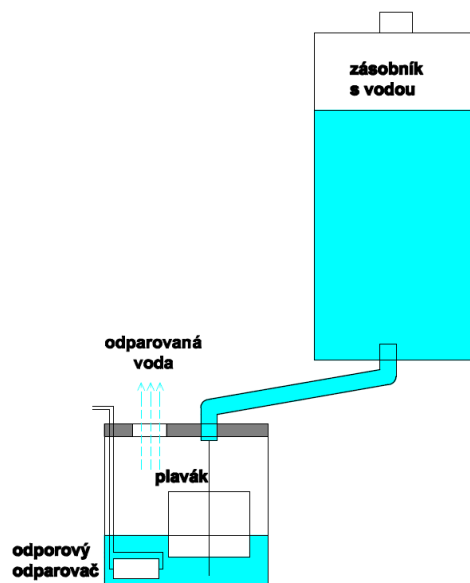
Buď by zariadenie pracovalo ako napájadlo pre vtáky, čiže by bola voda držaná v zásobníku podtlakom, a v prípade ubudnutia, v odparovacej miske by sa uvoľnilo množstvo vody na naplnenie misky (Obr. 6.1a). Toto jednoduché riešenie má ale nevýhodu. Tou je, že pri plnení zásobníka by sa stratil podtlak a všetka voda by vytekla alebo by bolo plnenie zásobníka značne komplikované.

Ďalším riešením by bolo získavať vodu so zásobníka pomocou savého knôtu z bavlny. Takéto riešenie je tiež jednoduché a aj využívané v podobných zariadeniach (inkubátoroch). Z pokusov som ale dospel k záveru, že knôt saje málo vody, čiže regulácia vlhkosti by bola veľmi pomalá. V prípade otvorenia dvierok inkubátora pri manipulácii so zvieratkom a z toho vyplývajúcim vyvetraním, by zvýšenie vlhkosti mohlo trvať zbytočne dlho (Obr. 6.1 b).

Tieto problémy sa dajú vyriešiť spôsobom, že voda sa zo zásobníka dostáva do odparovacej misky hadičkou, a regulácia množstva vody je pomocou plaváku (Obr.6.2).

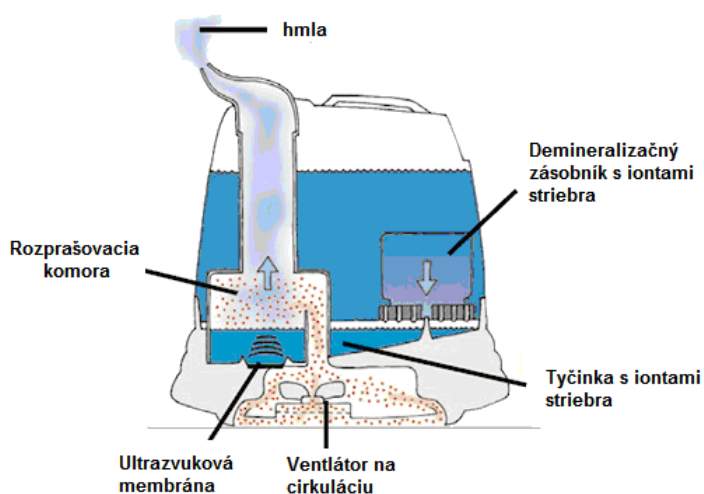

Obr. 3.5: Odporový zvlhčovač vzduchu: a) na princípe napájadla, b) so savým knôtom

Obr. 3.6: Odporový zvlhčovač vzduchu s nádržkou s plavákom

Ďalším riešením, ako zvýšiť vlhkosť je použitie ultrazvukového piezoelektrického meniča (ultrazvukového rozprašovača). Princíp, ako zariadenie funguje je na obr.6.3. Skladá sa zo zásobníka na vodu, ďalšieho menšieho zásobníka, ktorý slúži na demineralizáciu vody. Z neho sa voda dostáva do ďalšej nádržky, v ktorej je tyčinka s iontami striebra. Tá slúži na likvidáciu baktérií, ktoré sa môžu nachádzať vo vode. Ďalej je tu ultrazvuková membrána, ktorá kmitá s frekvenciou jednotiek MHz a tým vytvára nad hladinou hmlu z čiastočiek tekutiny. Hmla sa vytvorí v rozprašovacej komore. Nádržka, v ktorej sa nachádza ultrazvukový menič, je potrebná z dôvodu udržiavania konštantnej hladiny vody nad membránou, pretože ak by bola hladina príliš vysoká, membrána by nedokázala vytvoriť hmlu. Hmla je do priestoru vyvádzaná pomocou cirkulačného ventilátora.

Obr. 3.7: Ultrazvukový zvlhčovač vzduchu[14]

Porovnanie jednotlivých spôsobov a následný výber zvlhčovača sú v kapitole 5 Zvlhčovanie.

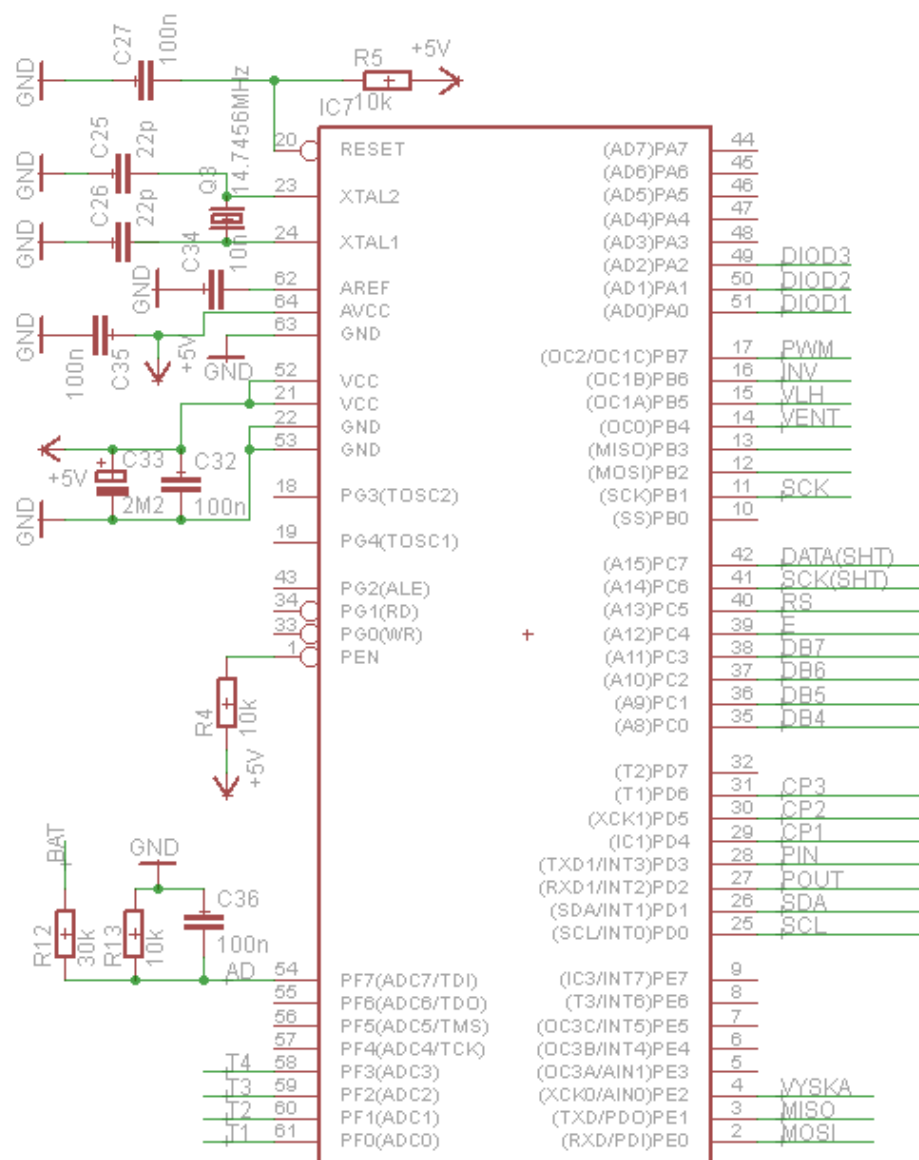
3.4 Riadenie

Riadenie celého zariadenia je pomocou mikrokontroléra. Firmy, ktoré sa zaoberajú výrobou mikrokontrolérov je dnes niekoľko. Napr. Texas Instruments, Toshiba, Motorola, Microchip, Analog Devices, Freescale Semiconductor, Atmel a ďalšie. Ja som si z ponúkaných typov vybral práve mikrokontrolér od firmy Atmel, kvôli jeho vlastnostiam, cene a hlavne kvôli predchádzajúcim skúsenostiam s týmto MCU. Zvolil som konkrétne model ATmega128A. V tab.3.8 je zaznamenaných niekoľko najdôležitejších parametrov vybraného modelu.

Označenie	ATmega128A
Výrobca	Atmel
Napájanie	4,5 - 5,5V
Flash pamäť	128kB
EEPROM	4kB
RAM	4kB (SRAM)
A/D prevodníky	8x10bit
Čítače/časovače	2x8bit, 2x16bit
Počet IO pinov	53
Interný RC oscilátor	áno
PWM	2x8-bit kanály
SPI	áno
JTAG	áno
Puzdro	TQPF-64
Cena	145 Kč

Tab. 3.8 Parametre mikrokontroléra ATmega128A

3.4.1 Zapojenie mikrokontroléra

Obr. 3.8: Zapojenie výstupov mikrokontroléra

PIN	Označenie	Význam	PIN	Označenie	Význam
1		PEN	37	DB6	LCD dát. výstup
2	MOSI	UART0/ MOSI ISP	38	DB7	LCD dát. výstup
3	MISO	UART0/ MISO ISP	39	E	LCD Eneable
11	SCK	SCK ISP programátora	40	RS	LCD Register Select
14	VENT	ventilátor na Pel. čl.	41	SCK(SHT)	čidlo SHT75
15	VLH	zapínanie odparovania	42	DATA(SHT)	čidlo SHT75
16	INV	ohrev/chladenie	49	DIOD3	dióda (alarm 1)
17	PWM	spúšťanie Pel. Článku	50	DIOD2	dióda (alarm 2)
20		resetovací obvod	51	DIOD1	dióda (alarm 3)
21		napájanie +5V	52		napájanie +5V
22		napájanie GND	53		napájanie GND
23		kryštál	54	AD	delič (stav batérie)
24		kryštál	58	T4	tlačidlo 4
27	POUT	UART1 XPORT	59	T3	tlačidlo 3
28	PIN	UART1 XPORT	60	T2	tlačidlo 2
29	CP1	XPORT výstup. Port 1	61	T1	tlačidlo 1
30	CP2	XPORT výstup. Port 2	62		analógová referencia
31	CP3	XPORT výstup. Port 3	63		napájanie GND
35	DB4	LCD dát. výstup	64		napájanie +5V pre port F
36	DB5	LCD dát. výstup			

Tab. 3.9 Význam zapojených pinov mikrokontroléra

3.5 Pamäť

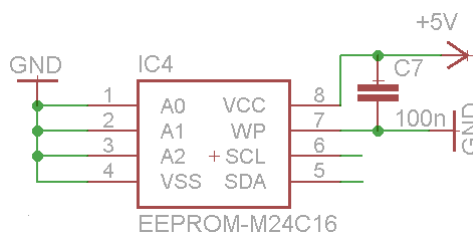
Ako pamäť je použitá sériová EEPROM model AT24C16 od firmy Atmel. Pôvodne som zamýšľal využiť pamäť väčšiu, pretože som chcel ukladať prijímané údaje z PC, ktorými sa zariadenie automaticky nastavuje, ako aj zberať namerané dáta v určitom období. Tie by sa mohli následne posielat' naspať do PC.

Nakoniec som sa rozhodol, že je to zbytočné a pre zariadenie bude postačovať pamäť o menšej veľkosti, pretože bude komunikácia jednostranná. T.j. z PC do inkubátora. Ukladajú sa tu teda údaje o mesiaci, dni, hodine, nastavenej teplote a vlhkosti. Kapacita vybranej EEPROM postačuje približne na 20 zmien v nastaveniach.

Pamäť má 3 adresovacie vstupy A0, A1 a A2, ktoré sú pripojené na zem rovnako ako aj výstup WP (povolené normálne operácie čítanie/zápis). SDA (Serial data) a SCK (Serial clock) sú pripojené k mikrokontroléru. Pamäť s ním komunikuje cez I²C rozhranie. K obom vodičom sú pripojené pull-up rezistory 4,7 kΩ

Označenie	AT24C16
Výrobca	Atmel
Napájanie	2.7-5.5V
Veľkosť pamäte	16K (2048 x 8)
Rýchlosť zapisovania	5 ms max.
Počet E/W cyklov	1M
Hodinová frekvencia	400 kHz max.
Pracovná teplota	-55°C - +125°C
Puzdro	SOIC-8
Cena	6 Kč

Tab. 3.10 Parametre pamäte EEPROM 24C16K

Obr. 3.9: Zapojenie výstupov EEPROM

3.6 RTC

Na archiváciu dát je potrebný záznam času a dátumu [10]. To sa dá vyriešiť použitím obvodu RTC.

Real-Time Clock alebo RTC je obvod reálneho času, ktorý je možné zálohovať pomocou batérie alebo kondenzátora pre nepretržité fungovanie. RTC je možné softvérovo kalibrovať a dosiahnuť tým maximálnu presnosť [8]. Ako pri predchádzajúcich komponentoch, aj tu uvediem na porovnanie niektoré modely od svetových výrobcov. Pre konštruované zariadenie som vybral DS1307 od firmy Maxim, pretože som mal tento obvod vo vlastníctve. Dá sa získať ako vzorka zdarma na stránkach výrobcu.

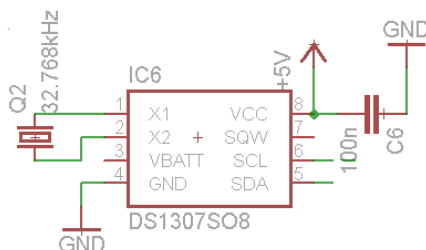
Označenie	DS1307	RTC8564JE
Výrobca	Maxim	Epson
Napájanie	2,5 - 5,5V	1,8 - 5,5V
Spotreba	1,5mA	1mA (275nA)
Vnútný alarm	2x	1x
Komunikácia	I2C	I2C
Pracovná teplota	-40°C - +85°C	-30°C - +70°C
Vlastnosti	hodiny/kalendár	hodiny/kalendár
Cena	91 Kč	70 Kč

Tab. 3.11 Parametre vybraných typov obvodov RTC

Označenie	PCF8593T	M41T94MQ6E SMD
Výrobca	Philips	ST Microelectronics
Napájanie	2,5 - 6V	2,7 - 5,5V
Spotreba	3mA (1μA)	2mA
Vnútný alarm	1x	1x
Komunikácia	I2C	SPI
Pracovná teplota	0 - +70°C	-40 - +85°C
Vlastnosti	hodiny/kalendár	hodiny/kalendár
Cena	60 Kč	69 Kč

Tab. 3.12 Parametre vybraných typov obvodov RTC

Zapojenie vybraného typu obvodu reálneho času je podľa obr.3.10. Na X1 a X2 je pripojený kryštál o frekvencii 32,768 kHz. Na pin VBATT je možné pripojiť štandardnú 3V lítiovú batériu. Tá pri výdrži 48mAh vydrží viac ako 10 rokov [19]. Slúži v prípade poklesu napájanie pod 3V na uchovanie informácie o nastavenom čase. Výstup SQW je nepripojený, pretože nie je potrebný pre činnosť zariadení. SDA a SCL sú rovnako ako pri EEPROM rozhrania I²C.

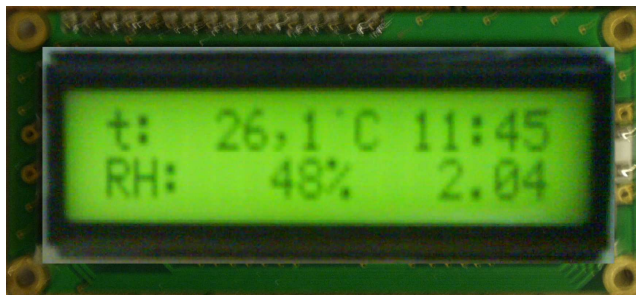

Obr. 3.10: Schéma zapojenia RTC

3.7 Displej

Displej bol zvolený znakový LCD so žltozeleným podsvietením. Parametrami úplne postačuje na všetky potrebné zobrazenia. Je dvojriadkový. V prvom sa zobrazujú

ako je možné z obr.3.11 vidieť, teplota v °C a čas. V druhom je údaj o relatívnej vlhkosti (RH) v % a dátum v poradí: deň.masiac. V tab. 3.13 sú vypísané základné vlastnosti vybraného modelu.

Obr. 3.11: LCD displej MC1602E-SYL/H

Označenie	MC1602E-SYL/H
Výrobca	BOLYMIN
Typ	Znakový LCD displej
Veľkosť modulu	80x36x12,1 mm(d x š x v)
Veľkosť viditeľ. oblasti	66 x16 mm
Veľkosť bodu	3,51 x 5,75mm
Rozstup bodov	0,56 x 5,75mm
LCD radič/ovládač	KS0066, 5x8 s kurzorovými bodkami, 16znakov/1riadok
Druh polarizátora	transreflexný
Typ podsvietenia	LED podsvetľovacie pole
Farba podsvietenia	žltá-zelená
LCD panel	Typ STN (žltý, kontrast 2 až 4)
Smer pohľadu	spodný (od číslice 6 na ciferníku hodín)
Pracovná teplota	-20 / + 70 °C
Znaková sada	základná (anglická abeceda)
Približná cena	160 Kč

Tab. 3.13 Najdôležitejšie parametre použitého LCD displej

3.8 Napájací zdroj

Napájací zdroj nie je do zariadenia zakomponovaný, nič menej zariadenie je na jeho inštaláciu pripravené. Pri bežnej prevádzke je potrebný na napájanie zariadenia jednosmerným napätím 12V. Pri vývoji inkubátora bol nahradený externým laboratórnym zdrojom. Pri výbere by som odporúčal použiť sieťový spínaný zdroj s výkonom 120 – 150 W, pretože zariadenie má odber približne 9,2 A pri maximálnom výkone. Vhodný by bol napríklad model PS-150-12 s P = 150W. Výber napätia 12 V je z dôvodu, aby bolo možné pri transporte využívať zástrčku v aute.

3.9 Akumulátor

Akumulátor je potrebný na prípadný transport. Napríklad, keď bude treba dopraviť papagája na vyšetrenie k zverolekárovi, alebo niekam inam z jeho pôvodného umiestnenia. Prípadne, ak nastane výpadok napájania zo siete.

Pri výbere akumulátora je prihliadané na 3 kritériá. Prvým z nich je napätie. To ako bolo spomínané v predchádzajúcej podkapitole musí byť 12 V. Druhým je kapacita, ktorá súvisí s tretím kritériom váhou. Je potrebné zvoliť kompromis medzi dostatočnou kapacitou a čo možno najmenšou váhou. Príkon na napájanie celého inkubátora je približne 110W (kapitoly 5 a 6). Napájanie je 12V, teda prúd pri maximálnom výkone je približne 9,2A. Akumulátor by mal byť schopný pokryť výpadok na 1 hodinu, teda je potrebné, aby jeho kapacita bola minimálne 9,2Ah. Preto je vybraný nasledovný typ akumulátora: B-WP 10-12 K. Je to olovený akumulátor s kapacitou 10Ah. Rozmery sú 151x98x95mm (dxšxv), váha 3,05kg a jeho cena je približne 584 Kč. V prípade potreby pokrývania dlhších výpadkov napájania, je možné nahradiť vybraný akumulátor iným s väčšou kapacitou, ale na úkor váhy, ceny a v neposlednom rade rozmerov. Pretože miesto na jeho umiestnenie má obmedzené rozmery.

3.10 LED signalizácia

Led signalizácia pozostáva zo 5 LED diód umiestnených na prednom paneli zariadenia o priemere 3mm. Tieto kontrolky zospodu nahor majú nasledovný význam. 1. s označením POWER signalizuje, že zariadenie je v prevádzke. Je zelenej farby.

Ostatné diódy sú výstražné, preto majú červenú farbu. 2. s označením LOW BATTERY signalizuje zníženie napätia na batérii (týmto spôsobom teda indikuje, že batériu treba nabiť). V súčasnej podobe, ale je mimo funkciu, keďže sa v zariadení žiaden akumulátor nenachádza. 3. v poradí je označená LOW TEMPERATURE. Tá sa rozsvetuje v prípade, že by zlyhala kontrola Peltierovho článku alebo by tento nestíhal ohrievať obývaný priestor v zariadení. To by však nemalo nastať. 4 dióda HIGH TEMPERATURE je zas alarm opačný. Teda signalizuje prehrievanie. Hranice alarmov sú nastavené na 3 °C . Posledná kontrolka informuje, že v zásobníku na vodu je nízka hladina a pri včasnom nedoplnení, môže dôjsť k jej úplnému vyčerpaniu. Tým pádom by samozrejme nebolo možné prostredie zvlhčovať.

3.11 Tlačidlá

Tlačidlá sú rovnako ako aj signalizačné diódy umiestnené na prednom paneli zariadenia pod LCD displejom. Pripojenie k mikrokontroléru je ošetrené proti zákmitom

hardvérovo pomocou keramických kondenzátorov o hodnote 100 nF.

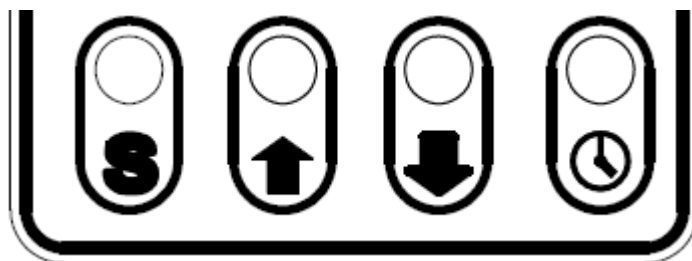
Poradie tlačidiel je na obr.3.12. Sú 4 a ich funkcie sú nasledovné. Zľava doprava je prvým tlačidlo označené písmenom S. Týmto sa nastavuje teplota a relatívna vlhkosť. Čas a dátum sa nastavujú pomocou tlačidla posledného s označením hodín. Stredné dve, ako ukazujú šípky sú určené na zvyšovanie a znižovanie všetkých nastavovaných veličín.

Počiatkové nastavené hodnoty teploty a RH sa vyčítajú z pamäte EEPROM. Ak sa tu nenachádzajú žiadne údaje, potom sú brané ako počiatkové $t = 25^{\circ}\text{C}$ a $\text{RH} = 40\%$.

Menu potom funguje nasledovne:

Po stlačení tlačidla S začne namiesto zobrazovanej aktuálnej hodnoty teploty preblikávať hodnota nastavená. Pomocou šípok ju je možné zvýšiť, prípadne znížiť. Po ďalšom stlačení S sa uloží nastavená teplota, na jej mieste sa znova zobrazí teplota aktuálna. Spolu s tým sa užívateľ prepne do druhého riadku displeja na nastavovania vlhkosti, kde to funguje rovnako. Nastavená RH sa zobrazí namiesto aktuálnej a po ďalšom stlačení S sa uloží a na displeji je znova aktuálna hodnota vlhkosti. Teplota sa zobrazuje s presnosťou na 1 desatinné miesto a RH s presnosťou 1%.

Nastavovanie času a dátumu je obdobné, ako pri zmenách predošlých 2 veličín. Avšak sú tu 2 rozdiely. Namiesto tlačidla S sa používa tlačidlo so symbolom hodín a nastavovaný čas a dátum pri prestavovaní vychádzajú z aktuálnych hodnôt. Rozmiestnenie jednotlivých údajov je zrejme z obr.3.11.

Obr. 3.12: Štvorica tlačidiel na nastavovanie

3.12 Komunikácia s PC

3.12.1 Komunikácia cez USB

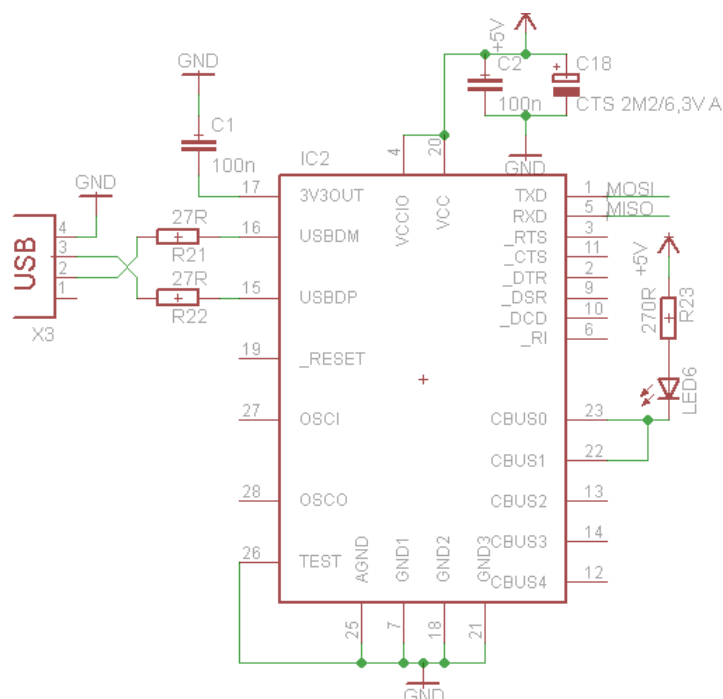
Jednou s podmienok zadania bola komunikácia cez inkubátora s PC. Je riešená 2 spôsobmi. Prvým z nich je prepojenie cez USB. K tomuto účelu je použitý obvod FT232RL od firmy FTDI. Ten prevádza štandardnú komunikačnú linku USB na rozhranie RS-232 v TTL úrovniach. Užívateľ tak nemusí poznať detailný spôsob komunikácie cez USB zbernicu a nemusí sa tak zaoberať programovaním obslužných

algoritmov. K obvodu FT232RL sa pristupuje ako k štandardnému rozhraniu RS-232 [30]. Vývody TXD a RXD sú pripojené k mikrokontroléru na USART0. Dióda LED6 je signalizuje prebiehajúcu komunikáciu (Obr.3.13). Dáta sa z PC posielajú cez program Terminal.

Po pripojení káblu USB k PC a inkubátoru, je pred zahájením úspešnej komunikácie najskôr potrebné nastavenie parametrov. Baud Rate = 9600, Data bits = 8, Parity = none, Stop bits = 1, Handshaking = none. Keď sa toto prevedie, je potrebné stlačenie tlačidla ReScan a v kolónke COM Port sa vyberie port, na ktorom je zariadenie pripojené. Nakoniec treba stlačiť Connect a zariadenia sú pripravené medzi sebou komunikovať.

Z PC je možné zapisovať dáta, alebo ju vymazať. Pre mazanie je potrebné napísať a odoslať príkaz: **#002#001**. Ak sa príkaz vykoná, vráti sa zo zariadenia hodnota: **01**. Ak nie, tak príde hodnota **FF**.

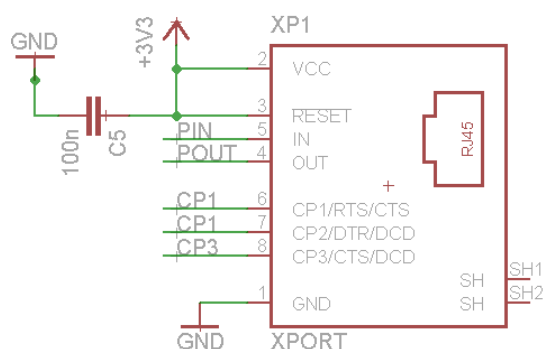
Tvar zápisu dát je nasledovný: **#001#den#mes#hod#tep#vlh** . Napríklad, užívateľ chce zapísať, že 21.marca o 12 hodine treba zmeniť teplotu na 28°C a RH na 46%. Potom bude zápis vyzeráť takto: **#001#021#003#012#028#046**. Pri úspešnom odoslaní a zápise príde znova správa **01**. V prípade, že je nejaký z údajov v zlom formáte vráti sa hodnota **EE** a zápis sa neprevedie. Rovnako ako v prípade mazania aj tu, ak sa zápis neprevedie, je vrátená hodnota **FF**.

Obr. 3.13: Zapojenie prevodníka z USB na RS-232

3.12.2 Komunikácia cez LAN

Na tento typ komunikácie bolo použité zariadenie XPort od firmy Lantronix. Je to kompletný prevodník Ethernet na klasickú sériovú linku RS-232 s úrovňou TTL. Prevodník je zabudovaný priamo v ethernetovom konektore [20][21]. Vlastnosti modulu sú uvedené v tab. 3.14 a jeho zapojenie v zariadení je na obr.3.14 . Pin PIN a POUT sú pripojené k USART1 mikrokontroléra na TxD a RxD. CP1 až CP3 sú vstupno-výstupné porty pripojené taktiež k MCU na port D.

Obr. 3.14: XPort

Sériové rozhranie	CMOS (asynchrónny, 5V tolerancia)
	bitová rýchlosť: 300 Bd až 921600 Bd
Sieťové rozhranie	Konektor: RJ45
	Protokoly: TCP/IP, UDP/IP, ARP, ICMP, SNMP, TFTP, Telnet, DHCP, BOOTP, Auto IP, HTTP
	Ethernet 10Base-T alebo 100Base-TX (Automatické rozpoznanie)
Zabezpečenie	Ochrana heslom
	SE so šifrovaním (256-bit AES Rijndael)
Interný web server	384KB pre webové stránky
Napájanie	3,3V
Architektúra	CPU(12 MIPS, založený na rozšírenom 16 bit DSTni-EX, 48MHz)
	pamäť: 256KB SRAM a 512KB flash
Rozmery	33.9 x 16.25 x 13.5mm
Pracovná teplota	0° až 70°C

Tab. 3.14 Najdôležitejšie parametre použitého prevodníku XPort

Nastavenie: V moduli XPort je nutné pred použitím urobiť sieťové nastavenie IP

adresy a masky podsiete. Rovnako treba nastaviť klienta, ktorému bude dovolené s modulom komunikovať. To sa prevedie pomocou programu DeviceInstaller.

Sériovú linku som už nastavil na 9600dB.

Keď je pridelená IP adresa, potom je možné pripojiť pomocou internetového prehliadača na porte 80. Potom je potrebné zadať užívateľské meno a heslo. A následne je možné nastaviť parametre pre klientov, ktorý sa môžu so zariadením komunikovať a tiež je možné nastaviť komunikáciu cez RS-232 [20],[21].

Podrobnejšie je nastavenie na stránkach výrobcu [20]. Následná komunikácia je podobná ako v prípade USB.

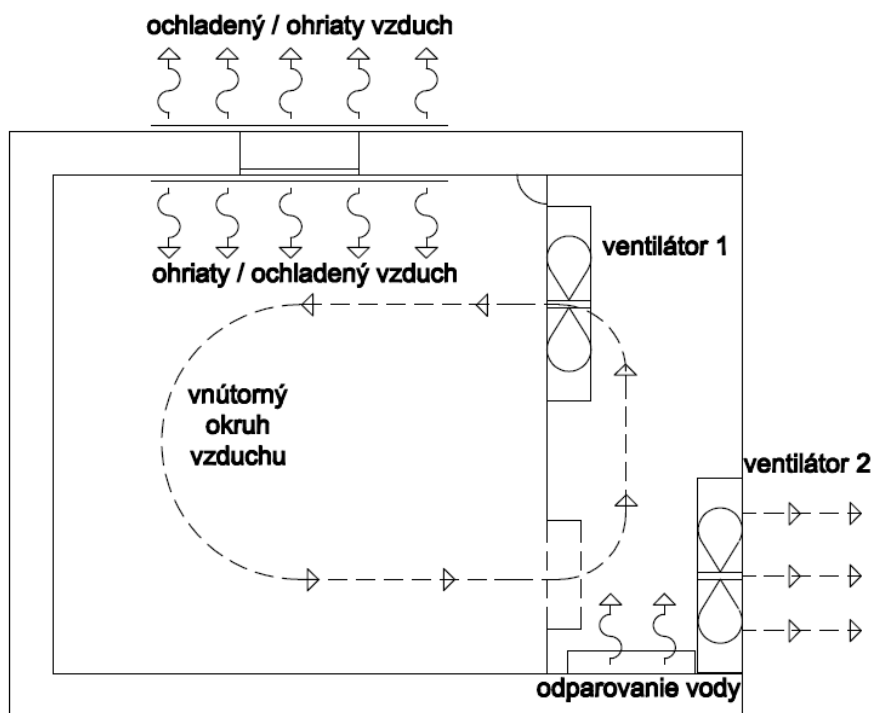
3.13 Svetlo

Svetlo je v inkubátore umiestnené ako aj celá elektronika za polykarbonátovou priečkou, aby bolo oddelené od obytného priestoru. Je zložené z troch vysoko svietivých diód bielej farby o priemere 5mm. Podmienkou bolo, aby sa svetlo rozzínalo a zhasínalo postupne, nie naraz. Pretože živočíchy, ktoré budú umiestnené v inkubátore sú citlivé na svetlo a mohli by teda utrpieť šok. To je samozrejme neprípustné, keďže sa zariadenie snaží čo možno najviac spohodliť dobu, kedy zviera inkubátor obýva.

Postupné zvyšovanie a znižovanie intenzity osvetlenia je pomocou 2 elektrolytických kondenzátorov o kapacite $2 \times 270 \mu\text{F}$ zapojených do bázy tranzistora BC338. Pri zapnutí sa pomocou prepínača pripojí k báze VCC a pri vypnutí sa pripojí GND. Schéma zapojenia je v prílohách (Obr.11.11).

3.14 Princíp cirkulácie vzduchu

Na obr.3.15 je ukázaný princíp prúdenia a výmeny vzduchu v boxe. Ohriaty vzduch sa drží pod stropom obytnej časti zariadenia a je rozháňaný ventilátorom, umiestneným v separovanom priestore (zvlhčovacej komore). Pri studenom vzduchu by samozrejme nebol ventilátor nevyhnutný, pretože studený vzduch sám klesá. Na ventilátore je obyčajný prachový filter, ktorý sa dá vymeniť za antibakteriálny. Tým by sa dosiahlo sterilizácie obytného priestoru zariadenia. V zvlhčovacej komore nastáva odparovanie vody, ako aj prívod čerstvého vzduchu, teda aj vetranie. Na strope boxu inkubátoru je Peltierov článok umiestnený medzi dvoma chladičmi resp. ohrievačmi. Externý chladič je podporovaný druhým ventilátorom. V prípade potreby zníženia vlhkosti sa spína tretí ventilátor (na obr.3.15 vpravo dole) a odsáva vlhký vzduch preč zo zariadenia. Tomu dopomáha vysušanie vzduchu Peltierovým článkom.

Obr. 3.15: Princíp prúdenia a výmeny vzduchu i inkubátore

4 TERMOELEKTRICKÉ CHADENIE A OHREV

4.1 DA systém (kontakt - vzduch)

Direct-to-Air zostavy ponúkajú spoľahlivú a kompaktný výkon chladenia objektov vedením. Teplo sa absorbuje chladiacou doskou, prečerpá sa cez termoelektrický článok čerpanie tepla a odvedie sa chladičom s ventilátorom do vzduchu. Typické využitia tohto systému sú: chladenie elektroniky, laserov a komerčné chladenie. [13] Pri zmene polarít kontaktov sa zmení aj funkcia na ohrievanie.

4.2 Parametre použitého boxu

4.2.1 Objem

Zariadenie má vonkajšie rozmery v mm(dĺžka x šírka x výška): 395 x 494 x 396. Vnútorne rozmery sú 335 x 434 x 336.

$$V = d * š * v = 0,335 * 0,434 * 0,336 = 0,049 \text{ m}^3 = 49 \text{ l}$$

Objem inkubátora je teda 49 litrov.

4.2.2 Tepelný odpor a tepelná kapacita

Na získanie týchto vlastností sústavy bolo prevedené meranie.

Použité pomôcky:

- laboratórny rezistor o hodnote 50W ako vyhrievacie teleso.
- ventilátor
- meraná sústava (box inkubátora)
- multimeter na meranie teploty

Namerané a vypočítané hodnoty:

	Namerané hodnoty	Vypočítané hodnoty
čas[s]	teplota[°C]	teplota[°C]
0	22,3	22,3
600	28,5	30,26
1200	35,2	36,6
1800	41,1	41,5
2400	45,3	45,4
3000	48,5	48,5
3600	51,3	50,92
4200	53,5	52,8
4800	55	54,4
5400	56,1	55,6
6000	57,1	56,5
6600	57,7	57,23
7200	58,2	57,8
7800	58,8	58,27
8400	59	58,64

Tab. 4.1 Vypočítané hodnoty vychádzajú zo zistených veličín R_t a c_t

Teória:

Pri výpočtoch chladenia/ohrievania v elektrotechnike sa používa analógia medzi obvodom chladenia/ohrievania a chladiacou/ohrievacou sústavou. Metóda spočíva v nájdení elektrických veličín, ktoré sú analogické k veličinám tepelným.[11]

Tepelný systém		Elektrický systém	
teplota	T [K], ϑ [°C]	potenciál	V [V]
teplotný rozdiel	$\Delta T = T_2 - T_1$ [K] $\Delta \vartheta = \vartheta_2 - \vartheta_1$ [°C]	elektrické napätie	$U = U_2 - U_1$ [V]
tepelné množstvo	Q_t [J] $I_t = Q_t = P_t \cdot t$ [J, W, s]	elektrické množstvo	Q [C] $Q = I \cdot t$ [C, A, s]
tepelný tok	$P = Q_t/t$ [W, J, s]	elektrický prúd	$I = Q/t$ [A, C, s]
tepelný odpor	$R_t = T/I_t = T/P$ [K.W ⁻¹ , K, W] $R_t = \vartheta/I_t = \vartheta/P$ [°C.W ⁻¹ , °C, W]	elektrický odpor	$R = U/I$ [W, V, A]
tepelná kapacita	$c_t = Q_t/T$ [J.K ⁻¹ , J, K] $c_t = Q_t/\vartheta$ [J.°C ⁻¹ , J, °C]	elektrická kapacita	$C = Q/U$ [F, C, V]

Tab. 4.2 Ekvivalentné veličiny a zákony tepelno-elektrickej analógie [11]

Výpočty:

$$\vartheta_A = 22,3^{\circ}\text{C}$$

$$\vartheta_{\max} = 60^{\circ}\text{C}$$

$$\Delta\vartheta = \vartheta_{\max} - \vartheta_A = 59 - 22,3 = 37,7^{\circ}\text{C} \quad (4.1)$$

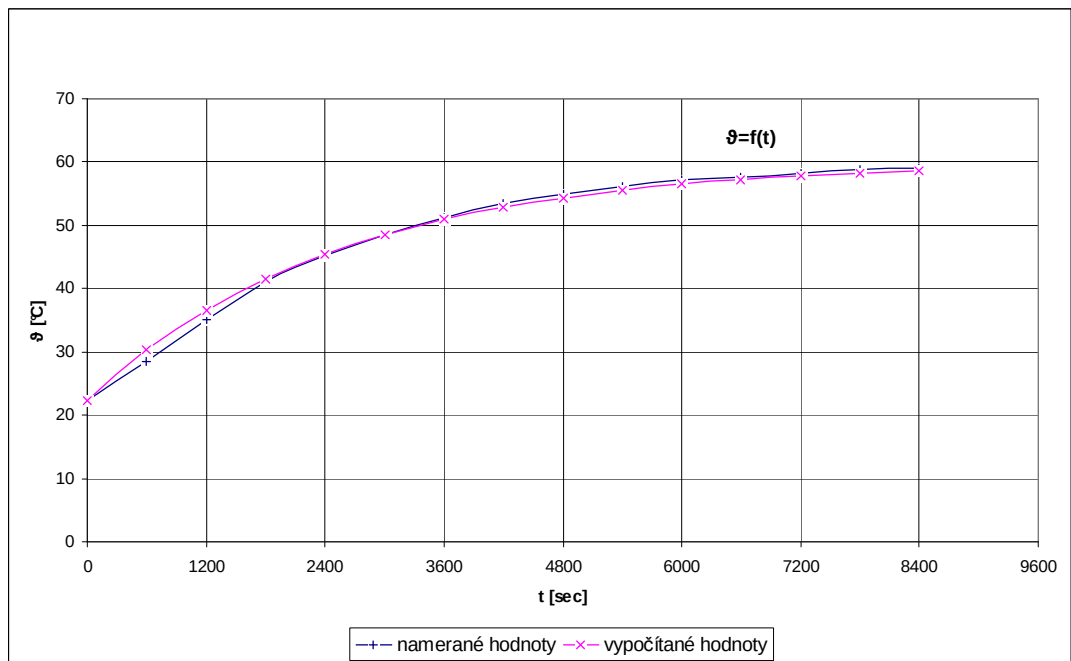
$$R_t = \frac{\Delta\vartheta}{P} = \frac{37,7}{50} = 0,75^{\circ}\text{C/W} \quad (4.2)$$

$$\vartheta = \vartheta_A + (\vartheta_{\max} - \vartheta_A) \cdot (1 - e^{-\frac{t}{\tau}}) = 22,3 + (60 - 22,3) \cdot (1 - e^{-\frac{3000}{\tau}}) \quad (4.3)$$

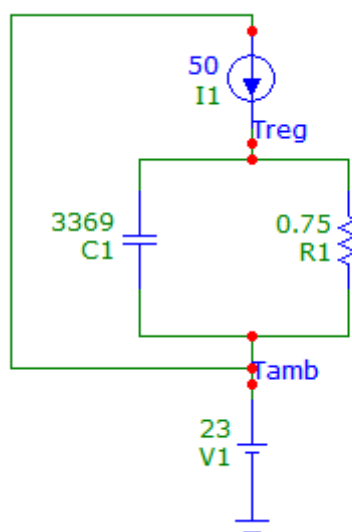
$$\Rightarrow \tau = 2526,7\text{s}$$

$$\tau = R_t \cdot c_t \quad (4.4)$$

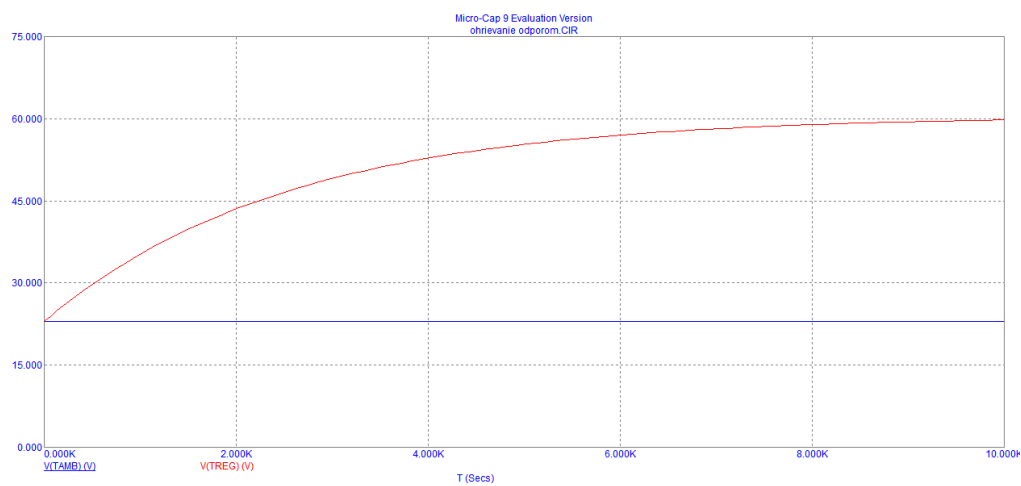
$$\Rightarrow c_t = \frac{\tau}{R_t} = \frac{2526,7}{0,73} = 3369\text{J}/^{\circ}\text{C}$$

Obr. 4.1: Graf nameraných a vypočítaných hodnôt zvyšujúcej sa teploty v čase

Obr. 4.2: Náhradný model schémy zapojenia

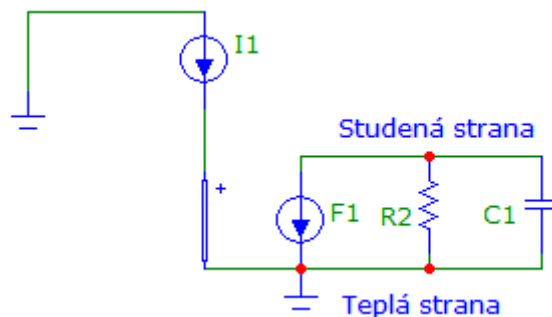

Obr. 4.3: Grafická závislosť zvyšujúcej sa teploty na čase simulovaná pomocou programu Micro-cap 9

4.3 Výber vhodného Peltierovho článku

4.3.1 Náhradný model Peltierovho článku

Peltierov článok sa pri svojej činnosti v elektrickej analógii chová ako zdroj prúdu riadený prúdom. Má vlastný tepelný odpor R_t , ktorý sa dá zistiť z grafu závislosti chladiaceho výkonu P_c na rozdieli teplôt $\Delta\theta$ (ΔT). Ďalej má tepelnú kapacitu medzi chladiacou a ohrievacou stranou. Tepelná kapacita sa určuje z rozmerov chladiča mernej tepelnej kapacity materiálu, z ktorej je chladič vyrobený.

Obr. 4.4: Náhradný model Peltierovho článku

4.3.2 Podmienky výberu Peltierovho modulu

Zo sústav, ktoré sa vyrábajú som sa rozhodoval, medzi DA a AA systémom. Chladiaci systém bude umiestnený na strope inkubátoru, preto by bol vhodnejší AA, aby ohriaty/ochladený vzduch rozháňal pre homogénnu teplotu v celom inkubátore. Týmto ventilátorom by sa však nedalo dobre realizovať odparovanie vody a správna cirkulácia vzduchu, preto je použitý ďalší ventilátor a potreba ventilátora v AA systéme odpadá. Z tohto dôvodu je použitý DA systém (kontakt - vzduch).

Systémy DA majú niekoľko modelov. Z tejto ponuky som vybral DA-075-12-02. Dôvody sú nasledovné:

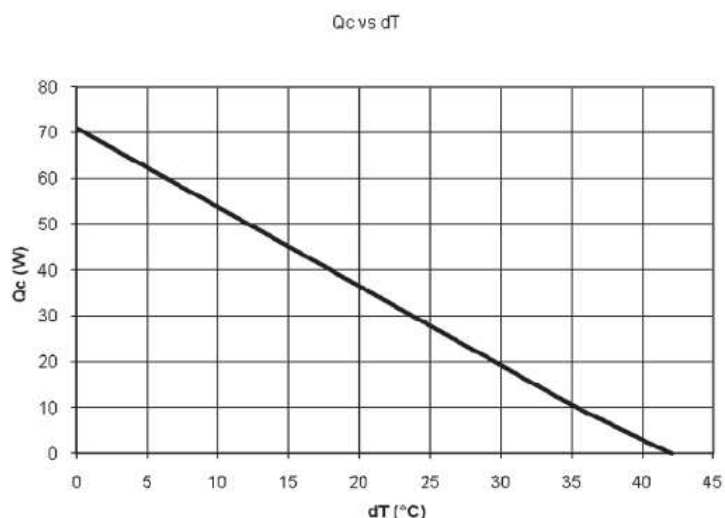
- napájanie 12V
- treba zaručiť rozsah regulácie teploty od 20°C do 38°C, pri okolitej teplote 10°C pri ohrievaní a 40°C pri ochladzovaní v extrémnych prípadoch.

Obe tieto podmienky zvolený typ splňuje, čo je možno vidieť vo výsledkoch simulácií.

4.3.3 Parametre vybraného modelu

chladiaci výkon $P_{c \max}$ [W]	P_c typ krivky	prúd [A]	príkon [W]	max. okolitá teplota [°C]	váha [kg]
71	C	7,2	86	49	1,7

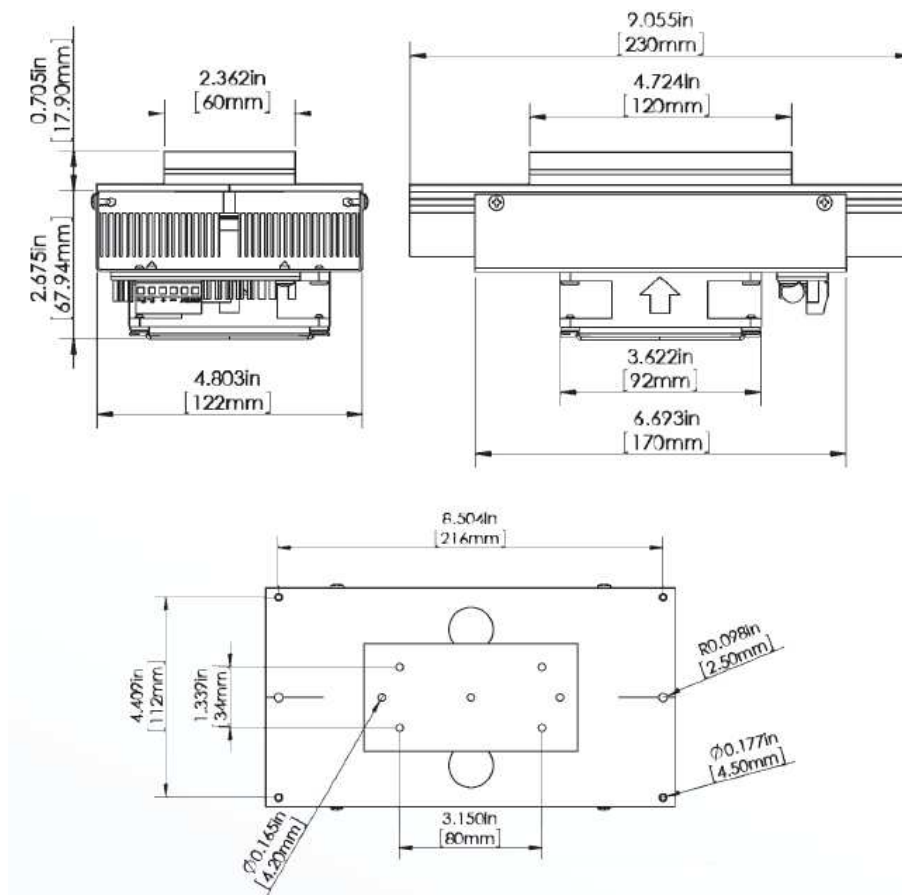
Tab. 4.3 Parametre vybraného modelu DA-075-12-02 [13]

Obr. 4.5: Závislosť max. výkonu na teplotnom rozdieli DA systému s Peltierovým článkom DA-075-12-02 [13]

$$R_1 = R_1 = \frac{\Delta T}{Q_c} = \frac{30}{19} = 1,58^\circ\text{C/W} \quad (4.5)$$

$$F1 = \frac{P_{c \max}}{\text{príkon}} = \frac{71}{86} = 0,8256 \quad (4.6)$$

Obr. 4.6: Rozmery DA systému s Peltierovým článkom DA-075-12-02 [13]

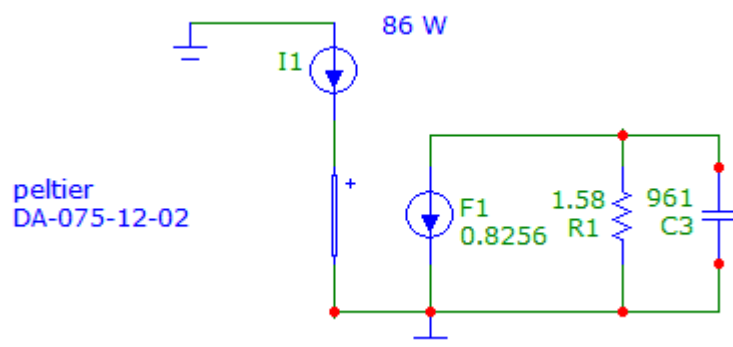
Pri výpočte c_t vybraného modelu chladenia/ohrievania vychádzame z rozmerov jednotlivých častí, mernej tepelnej kapacity a hustoty materiálu, z ktorých sú zostrojené. V danom prípade boli komponenty z hliníku. Merná tepelná kapacita hliníku je $c_p=896\text{J.kg}^{-1}.\text{K}^{-1}$, hustota $\rho = 2700 \text{ kg/m}^3$. A objem vypočítaný z rozmerov je približne $V = 0,0003973 \text{ m}^3$.

hmotnosť:

$$m = \rho.V = 2700.0,0003973 = 1,07\text{kg} \quad (4.7)$$

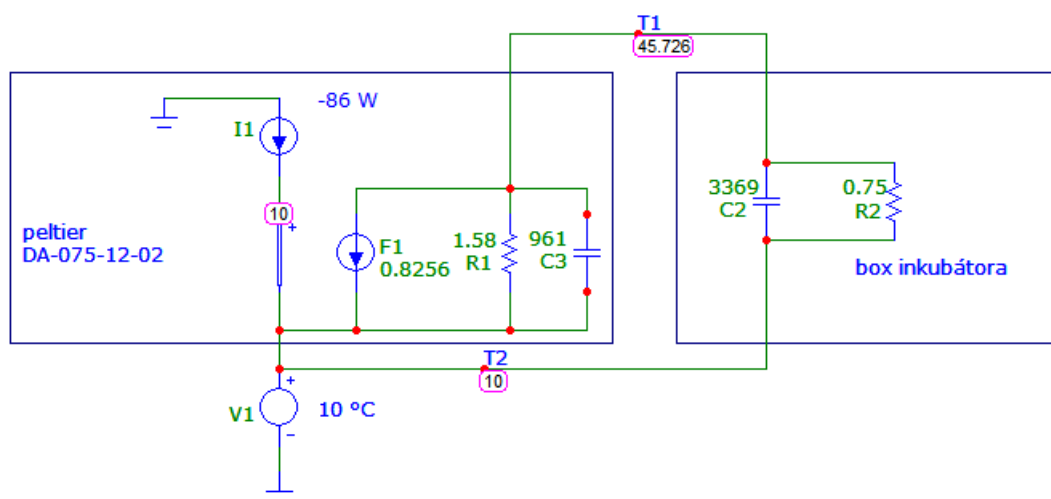
merná tepelná kapacita:

$$c_t = C3 = m.c_p = 1,07.896 \cong 961\text{J/K} \Leftrightarrow 961\text{F} \quad (4.8)$$

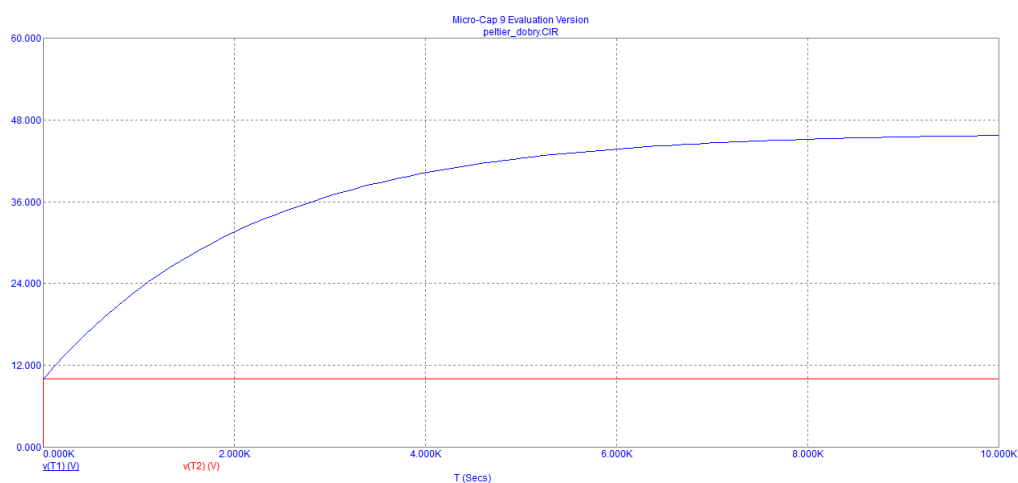

Obr. 4.7: Náhradný model vybraného Peltierovho článku

Simulácia ohrievania pri okolitej teplote 10°C (extrém):

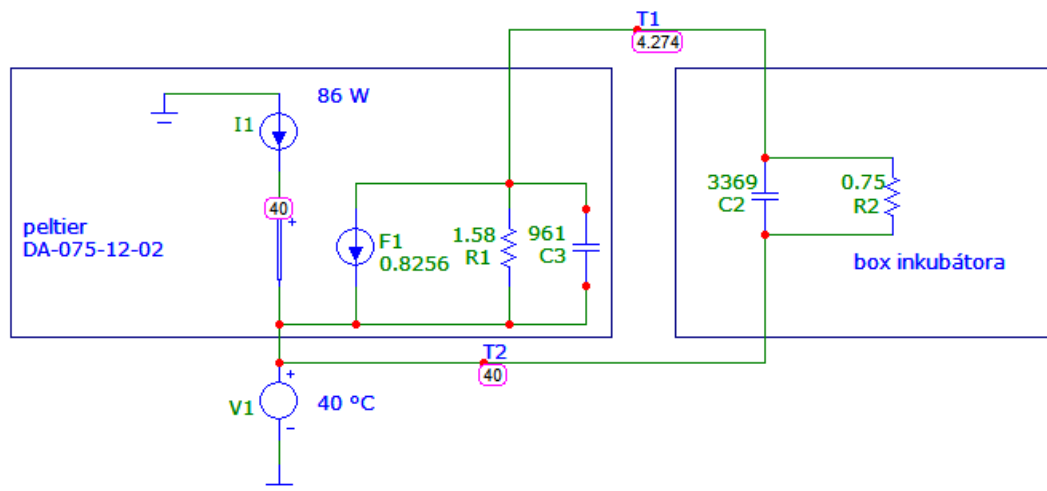

Obr. 4.8: Náhradný model zvyšovania teploty v boxe inkubátora pri $T_{AMB}=10^{\circ}\text{C}$

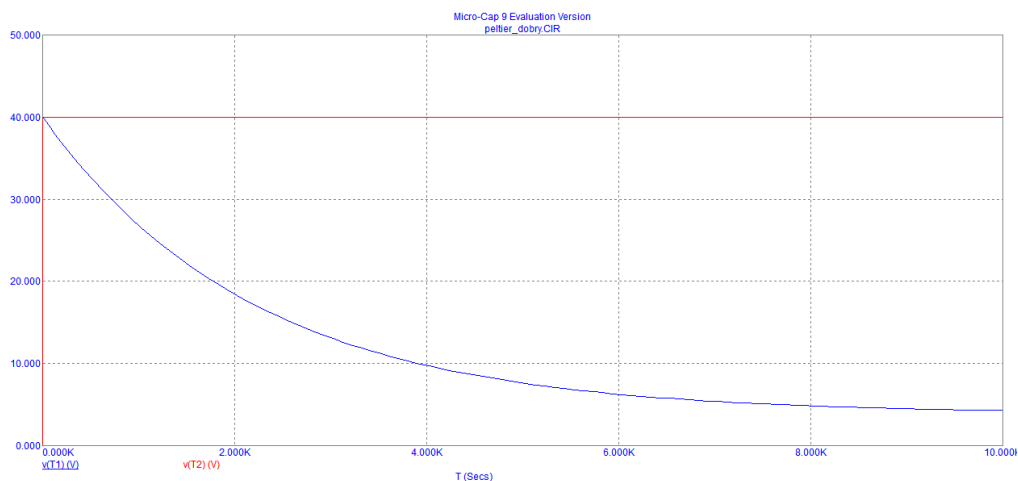

Obr. 4.9: Grafická závislosť zvyšujúcej sa teploty na čase pri $T_{AMB}=10^{\circ}\text{C}$

Simulácia chladenia pri okolitej teplote 40°C (extrém):

Obr. 4.10: Náhradný model znižovania teploty v boxe inkubátora pri $T_{AMB}=40^{\circ}\text{C}$

Obr. 4.11: Grafická závislosť znižujúcej sa teploty na čase pri $T_{AMB}=40^{\circ}\text{C}$

5 ZVLHČOVANIE

5.1 Porovnanie odporového zvlhčovača s ultrazvukovým

Zrovnanie týchto dvoch spôsobov bolo prevedené meraním. Na meranie vlhkosti a teploty bol použitý prístroj USB humidity/temp. logger VOLTcraft DL-120TH a k nemu priložený software USB-Feuchte/Temp.Logger Version 3.0.

5.1.1 Zvyšovanie vlhkosti pomocou ultrazvukového atomizéru

Použitý typ atomizéru bol SE24, čo odpovedá modelu JR-24 od čínskej firmy Siansonic. Jeho výkon je 28W. Ďalšie parametre sú uvedené v tabuľke 6.1. Dĺžka merania bola približne 4 minúty.

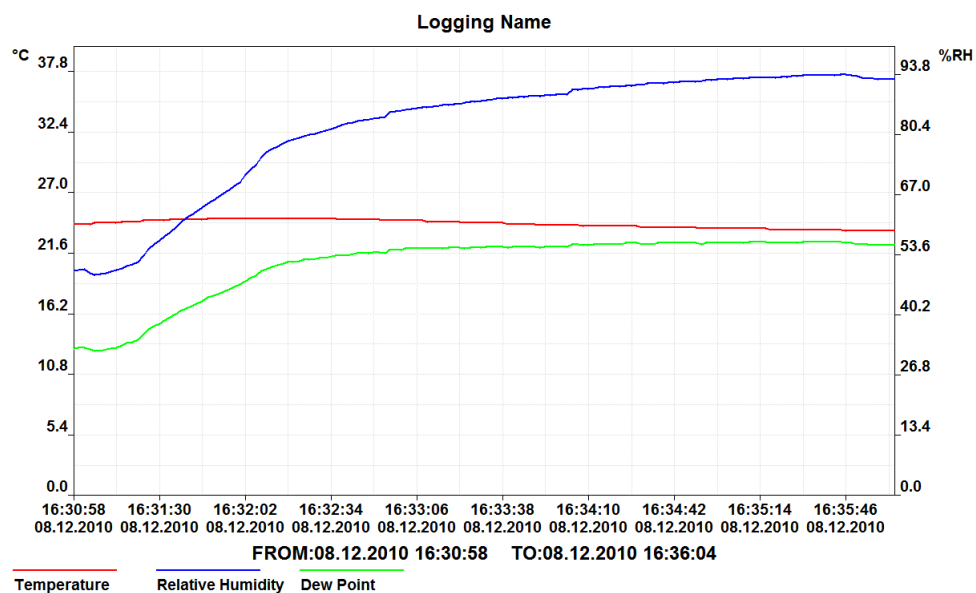

Obr. 5.1: Ultrazvukový rozprašovač JR-24 [15]

model	SE24 (JR-24)
napájanie	24V AC
výkon	28W
kmitočet	1700±50 kHz
pracovná výška hladiny	30~55mm
pracovná teplota	0~40℃
produkcia hmly	>300ml/h

Tab. 5.1 Parametre ultrazvukového rozprašovača JR-24 [15]

Výsledky merania:

Obr. 5.2: Závislosť zmeny vlhkosti a teploty na čase pre atomizér SE-24

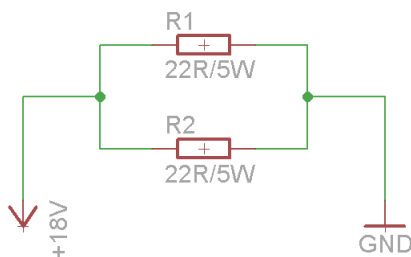
Zhodnotenie:

Relatívna vlhkosť v uzavretom boxe inkubátora stúpala z pôvodných 49% , po vyvetraní na 94% za približne 4 minúty. Teplota sa zmenila počas merania nepatrne (klesla o 0,7°C).

5.1.2 Zvyšovanie vlhkosti pomocou odporu

Zapojenie prípravku bolo jednoduché. Dva metal oxidové rezistory z odporom 22Ω, zapojené paralelne. Napájacie napätie bolo +18V jednosmerné. Výkon ohrievača bol teda 29,46W. Dĺžka merania bola približne 30 minút.

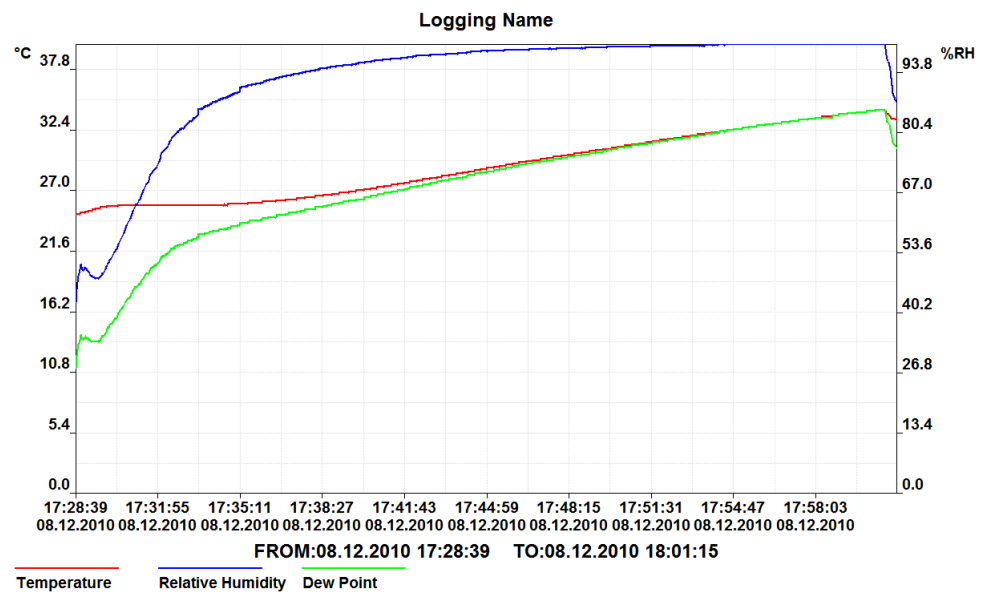
Schéma zapojenia:

Obr. 5.3: Principiálne zapojenie elektroniky zariadenia [13]

$$\text{Výkon: } P = 2 * \left(\frac{U^2}{R} \right) = 2 * \left(\frac{18^2}{22} \right) = 29,46 \text{ W} \quad (4.9)$$

Výsledky merania:

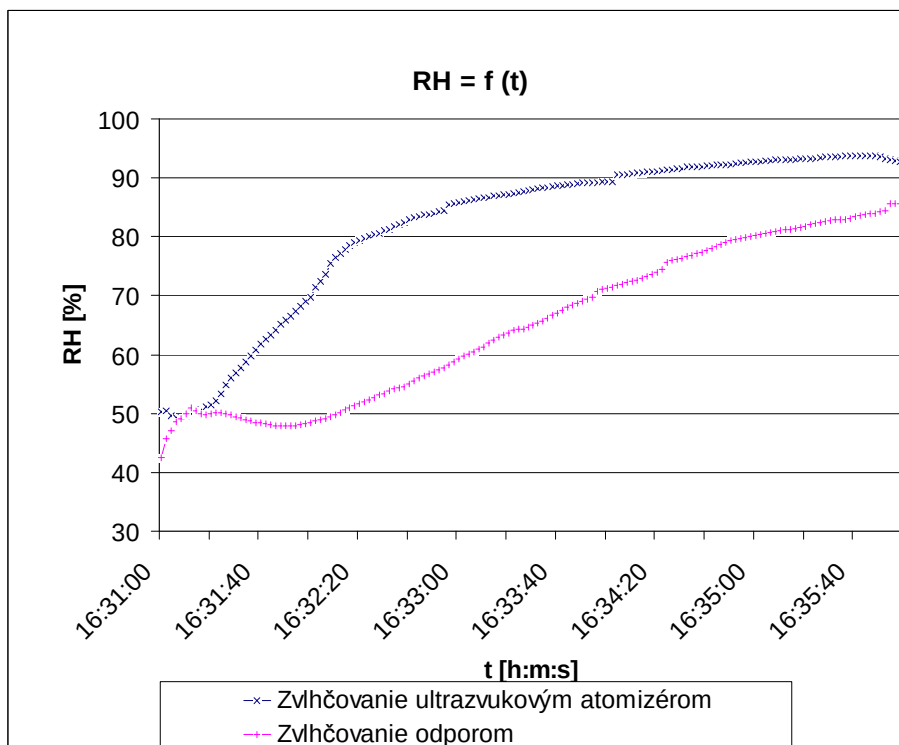
Obr. 5.4: Závislosť zmeny vlhkosti a teploty na čase pre odporový odparovač

Zhodnotenie:

Relatívna vlhkosť v uzavretom boxe inkubátora stúpala z pôvodných 46% , po vyvetraní na 100% za približne 20 minút. Zo zvyšujúcou sa vlhkosťou rástla aj teplota.

5.1.3 Porovnanie výsledkov meraní odporového zvlhčovača s ultrazvukovým

Z porovnaní z grafu je vidno, že pri približne rovnakom výkone v oboch metódach, spôsobuje tá s použitím ultrazvukového atomizéru, rýchlejší nárast relatívnej vlhkosti. To platí do času 1 a pol minúty. Od toto času stúpa relatívna vlhkosť zvyšovaná atomizérom pomalšie ako pri druhej metóde odparovania odporom. Obe metódy pri danom výkone (približne 29W) dokážu zvýšiť RH nad požadovaných 80%. Preto sú pre použitie v inkubátore vhodné.

Obr. 5.5: Porovnanie zmeny vlhkosti v čase pre oba spôsoby zvlhčovania

Ja som sa teda rozhodol pre spôsob zvyšovania vlhkosti pomocou rezistorového odparovača. Dôvody boli nasledovné: plynulejší nárast vlhkosti, síce pomalší ako pri druhom riešení. Ďalej jednoduchosť zapojenia. Pri použití ultrazvukového meniča by nebolo možné použiť hladinový rozprašovač, aký bol použitý v meraní, pretože napájanie v inkubátore bude 12V jednosmerných a vyrábané hladinové atomizéry, ktoré sú dostupné pracujú na najnižšie napätie 24V striedavé

Preto by sa musel použiť iný typ rozprašovačov. Napríklad od firmy Siansonic rada QF, čo sú vysokoúčinné ultrazvukové rozprašujúce prevodníky. Spodná polovica tabuľky 5.2. V tomto prípade je ale potrebný vytvoriť napájací obvod prevodníka. A v neposlednom rade zložitejšia konštrukcia zariadenia.

Pri odparovaní vody odporom, sa vyrieši aj problém dezinfekcie vody od baktérií, ktoré by mohli obyvateľovi inkubátoru uškodiť. Voda sa prevára. V ultrazvukovom zvlhčovači býva tento problém riešený tyčinkou s iontami striebra. Na druhej strane, priestor odparovania je oddelený od obytného priestoru zariadenia, a otvory, ktoré ich prepájajú sú vybavené filtrom, zabráňujúcim prechodu baktérií. Tieto môžu tiež obsahovať ióny striebra, a používajú sa na do vzduchotechniky. Ich účinnosť zachytávania by nemusela byť postačujúca na daný účel.

Pre vyrábaný prototyp zariadenia bol teda zvolený odporový odparovač s plavákom. Plavák a plavákový uzáver je v tomto prípade zo starého mopeda. Otvorená miska, v tomto prípade už nádržka, má otvor určitej veľkosti, aby bolo možné primerané zvyšovanie vlhkosti.

CHARACTERISTICS				
Model ^[1]	Frequency	Input Voltage	Power	Flow Rate
	MHz	V(DC)	W	ml/h $\pm$ 20%
QFX20-20X60	2.0	24	8-20	80-400
QFX20-20X50	2.0	24	8-20	80-400
QFX20-20X40	2.0	24	8-20	80-400
QFX15-20X50	2.0	24	8-13	80-250
QFX15-20X40	2.0	24	8-13	80-250
QFX15-20X30	2.0	24	8-13	80-250
QFX15-25X50	2.5	12	3-8	20-200
QFX15-25X40	2.5	12	3-8	20-200
QFX15-25X30	2.5	12	3-8	20-200
QFX15-30X30	3.0	12	2.5-8	10-80
QFX12-25X30	2.5	12	2-6	8-60
QFX12-30X30	3.0	12	2-6	7-50

Tab. 5.2 Parametre modelov vysokoúčinný ultrazvukových rozprašovacích prevodníkov[15]

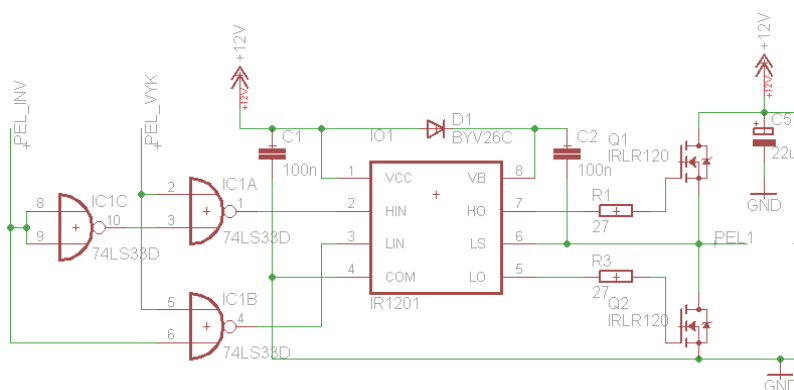
6 ZAPOJNIE A OVLÁDANIE TERMOSTATU A HYDRODTATU

6.1 Zapojenie DA systému s Peltierovým článkom

Použitý systém s Peltierovým článkom je DA-075-12-02 s príkonom 86W a výkonom $P_{C_{max}}=71W$. Napätie je 12V a prúd 7,2A. Na jeho ovládanie je použité zapojenie z MOSFET tranzistormi. Tranzistory sú zapojené v H-mostíku (H-bridge). Ten slúži na zmenu polaritu na výstupoch PEL1 a PEL2. Zmena polaritu je potrebná na zmenu funkcie Peltierovho článku ohrievanie/chladenie. Na tento konkrétny účel bola zvolená štvorica typu N, model IRLR120 SMD (HEXFET 100V 0,27 Ω 7,7A TO252 LogLev).

H-Bridge je riadený dvoma ovládačmi typu IR2101. V prípade log.1 (resp. PWM signálu) na vstupe HIN otvára tranzistor Q1. Úroveň výstupného signálu HO je totožná s VB (v tomto prípade 12V). Ak je HIN privedená log. 0, tak na HO má úroveň LS (0 V). Obdobne to platí aj pre vstup LIN, ktorým sa otvára, resp. zaviera tranzistor Q2. Ak je na LIN log.1, tak na výstupe LO je úroveň signálu o veľkosti VCC (12V). Po privedení log.0 je na výstupe 0V.

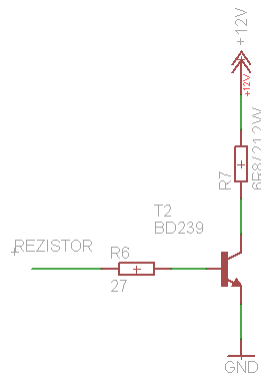
Riadenie vstupov IR2101 je pomocou obvodu 74HC02SMD. Jedná sa o 4 hradlá NOR. Z nich sú využité 3. Vstupy NOR-ov sú pripojené k 2 výstupom z mikrokontroléra ATmega128. Jedným je privádzaný signál PWM a druhým sa riadi inverzia vstupov. Pri log.1 je otvorený Q2 a pri log.0 sa otvorí Q1.

Obr. 6.1: Zapojenie Peltierovho článku k mikrokontroléru

6.2 Zapojenie odparovača vody

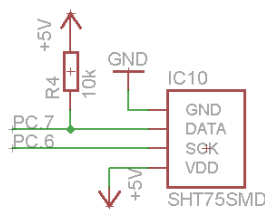
Odpor o veľkosti $6,8\Omega$ je riadený výstupom mikrokontroléra PB5. Výkonová časť obvodu je spínaná cez tranzistor BD239 ($U_{CE0}=100V$, $I_C=2A$, $P_d=30W$, puzdro TO220). Odparovač má výkon 21,2W. Prúd prechádzajúci tranzistorom je teda maximálne 1,8A. Zapojeniu tento tranzistor preto vyhovuje.

Obr. 6.2: Zapojenie odporového odparovača k mikrokontroléru

6.3 Zapojenie teplomeru a vlhkomeru

Ako bolo spomínané už v tretej kapitole, na meranie vlhkosti, ako aj teploty je použité čidlo SHT75 od firmy Sensirion. Senzor má digitálny výstup a jeho pripojenie k mikrokontroléru je znázornené na obr.6.3. Senzor je teda zapojený priamo na jeho piny. K vodiču DATA je navyše pripojený pull-up rezistor o hodnote $10k\Omega$.

Obr. 6.3: Zapojenie senzoru SHT-15 k mikrokontroléru

7 DOSIAHNUTÉ PARAMETRE

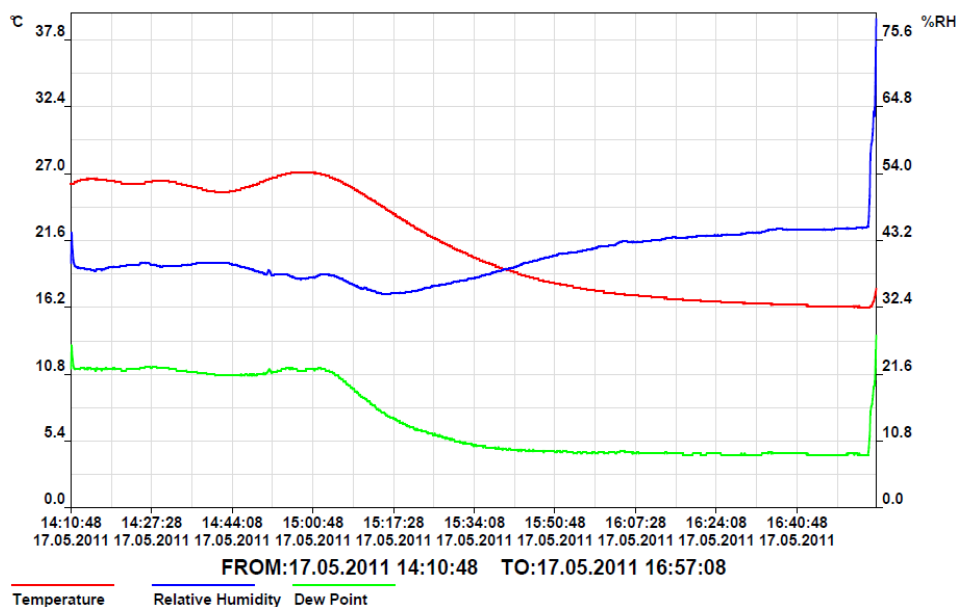
7.1 Regulácia teploty

Na meranie v hotovom zariadení bol ako merací prístroj znova použitý USB humidity/temp. logger VOLTcraft DL-120TH. Zo softvéru k nemu dodávanom, boli vyexportované nasledujúce grafy: obr.7.1, obr. 7.2 a obr. 7.3.

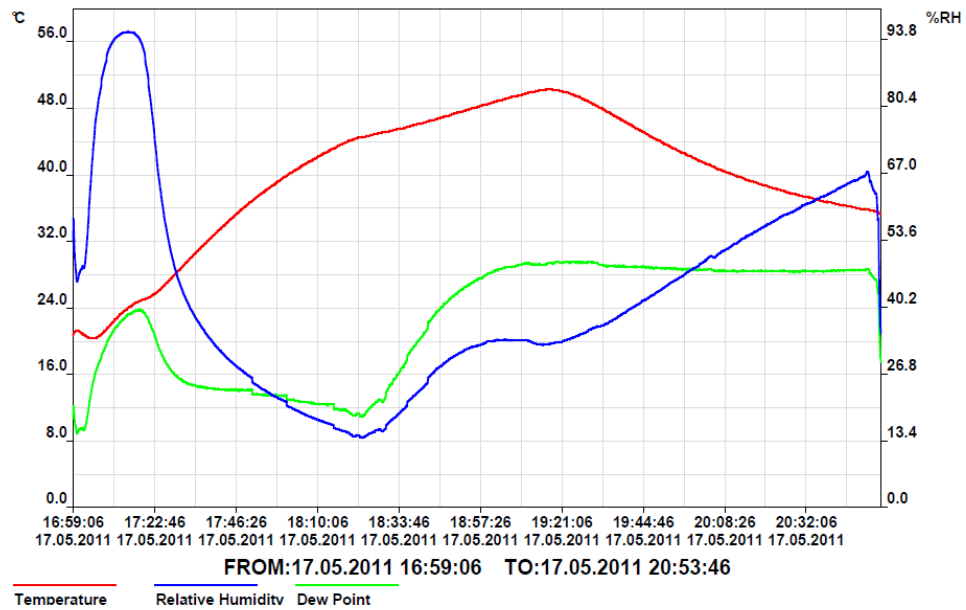
Požiadavky: ochladenie pod 20°C. Ohriatie nad 38°C.

Najskôr prebiehalo ochladzovanie (pribeh grafu na obrázku 7.1 od času 15:00). Podmienky na pred započatím boli nasledovne: $T_{poč} = 27^{\circ}\text{C}$, $RH_{poč} = 38\%$. Meranie bolo zastavené v čase 17:00, kedy bola aktuálna hodnota teploty 16,2°C. Výsledkom toho je, že za približne 2 hodiny sa dokázalo zariadenie ochladiť o 10,2°C.

Ďalším meraním bolo treba dokázať schopnosť zvýšenia teploty nad 38°C. V tomto prípade boli počiatočné podmienky $T_{poč} = 21,3^{\circ}\text{C}$, $RH_{poč} = 45\%$. Pribeh zmien znázorňuje obr.7.2. Ohrievanie začalo v čase 17:00 a skončilo 19:17, kedy bola hodnota teploty 50,3°C. Výsledok: za 2 hodiny 15 minút bola zmena teploty skoro 30°C a ďaleko presiahla požadovanú hranicu 38°C.

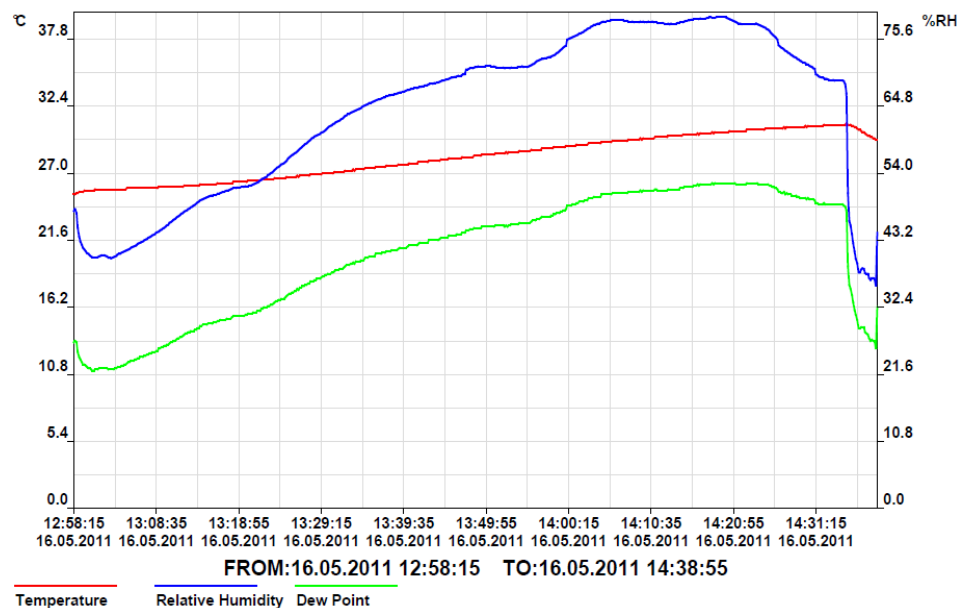
Obr. 7.1: Ochladzovanie

Obr. 7.2: Ohrievanie + zmena RH

7.2 Regulácia vlhkosti

Podmienky regulácie vlhkosti sú od 25% do 80%. To že to zariadenie dokáže zvládnuť dokazujú obr.7.2 a obr.7.3. Na prvom z nich je to časť od času 17:28 po 18:21. Počiatočná hodnota RH bola 45,5% a konečná 14,1. Potom bolo zapnuté zvlhčovanie. Je to časť krivky od 17:28 po 20:50. V tomto čase stúpila RH o cca 53%. Potom bolo meranie zastavené. To že dokáže prístroj zvlhčiť vzduch na požadovaných 80% graf tretieho merania na obrázku 7.3.

Obr. 7.3: Zvyšovanie RH

8 ZÁVER

Cieľom tejto diplomovej práce bol návrh konštrukcie inkubátora pre odchov exotického vtáctva s možnosťou merania a regulácie teploty a vlhkosti.

Práca začína porovnaním komerčne vyrábaných typov zariadení tohto druhu. Z dostupných inkubátorov bol podľa môjho názoru najviac prepracovaný model Compact SA od firmy Grumbach, ale keďže jeho cena je približne 26 tisíc Kč, myslím, že vhodnejšou voľbou výberu je model Comfort od českého výrobcu pána Josefa Urbana. Tento typ má podobné vlastnosti ako Compact SA, ale cena je o 14 tisíc nižšia.

Ďalšia časť práce sa zameriava na porovnanie a výber komponentov potrebných na zostavenie zariadenia. Postupne sú vyberané časti ako: senzor teploty a vlhkosti, regulátor teploty, mikrokontrolér pre riadenie, pamäť na ukladanie dát, obvod reálneho času, displej, akumulátor alebo zdroj. Batéria a zdroj nie sú súčasťou zariadenia, ale inkubátor je na ich dodatočnú inštaláciu pripravený. K jednotlivým komponentom je uvedená vždy uvedená aj schéma ich zapojenia. Použitý box zariadenia je rovnaký ako pri modeloch Klasik a Comfort. Nákrasy prípravku sú v prílohách.

4. kapitola sa zaoberá návrhom termostatu. Ako meracie čidlo bolo zvolené SHT75 s digitálnym výstupom. Regulácia teploty je vyriešená pomocou Peltierovho článku v sústave DA. Merania a výpočty na použitom boxe určili ako vhodný model DA-075-12-02 s výkonom 71W.

O návrhu hydrostatu pojednávajú podkapitola 3.3 a kapitola 5, kde je vybraný pravdepodobne najvhodnejší spôsob regulácie vlhkosti. Ako merací prvok, je už spomínaný senzor SHT75. Ako teleso zvyšujúce vlhkosť je použitá odparovacia miska s regulovaným prívodom vody a výkonový odpor, pomocou ktorého sa voda odparuje. Výkon tohto odporu bol stanovený na 21,2W. Zníženie vlhkosti je zabezpečené spustením prídavného ventilátora a zvýšením teploty, ktorá vzduch vysuší. Zásobník vody má v tomto zariadení objem 0,9 litra.

Riešenie komunikácie je v podkapitole 3.12. Základom spojenia cez USB rozhranie je obvod FT232RL, ktorý je prevodník USB na RS-232. Podobne je to aj v prípade komunikácie cez LAN, kde sa zase využíva prevodník Ethernet <=>RS-232 XPort. Sériová linka z USB je pripojená na USART0 a z prevodníka XPort na USART1. Komunikácia spočíva v posielaní dát na reguláciu teploty a vlhkosti v inkubátore, ktoré sa ukladajú do EEPROM. Pri zvolenej veľkosti pamäti je možnosť záznamu pre 20 zmien.

Box inkubátora je rozdelený na 3 časti polykarboátovými doskami, ktoré oddeľujú obytný priestor, priestor pre elektroniku a priestor odparovania vody. Rezistor na zvlhčovanie obsahuje aj Zásobník s vodou s objemom 900ml.

Nakoniec bolo prevedené meranie, ktoré potvrdilo splnenie požiadaviek, čo sa týka rozsahu regulácie teploty od 20°C do 38°C. Požiadavky na reguláciu RH boli v rozsahu 25 až 80%. Namerané rozsahy boli u teploty od 16°C do 53°C a u vlhkosti od 14,5% do cca 80%. Presnosť regulácie teploty je nastavená na 0,5°C a vlhkosti na 1%.

Zariadenie je napájané jednosmerným napätím 12V, jeho maximálny výkon je približne 110W.

Pri práci bol použitý nasledovný softvér. Na kreslenie elektických schém a návrhy dosiek plošných spojov Eagle v.5.7.0. Na simulácie Micro-cap v. 9.0.5.0. Na progamovanie mikrokontroléra AVR Studio4 v.4.18 a na spracovanie dát z meracieho prístroja VOLTCRAFT DL-120TH softvér USB-Feuche/Temp.Logger v.3.0.

9 LITERATÚRA

- [1] <http://www.milanbartl.cz/>
- [2] <http://www.odchovny.cz/>
- [3] <http://www.brinsea.com/>
- [4] <http://www.lyonelectric.com/>
- [5] <http://www.grumbach-brutgeraete.de/english/>
- [6] KREIDL, Marcel . Měření teploty : senzory a měřicí obvody . 1. Praha : BEN-technická literatura, 2005. 240 s. ISBN 80-7300-145-4.
- [7] <http://vetrani.tzb-info.cz/t.py?t=2&i=3137>
- [8] <http://www.sos.sk/>
- [9] http://www.odetka.cz/net20/cz/eshop_detailvyrobku.aspx?id=225
- [10] Amatérské rádio : Praktická elektronika. AMARO spol. s.r.o. roč. 02/2010, č. 20
- [11] FUKÁTKO, Tomáš; FUKÁTKO, Jaroslav. *Teplo a chlazení v elektrotechnice II.*. 1.vydání. Praha : BEN - technická literatura, 2006. 120 s. ISBN 80-7300-199-3.
- [12] Supercool AB. *Thermoelectric solutions*, 2004. 20 s. Dostupné z WWW: <www.supercool.com>.
- [13] <http://www.lairdtech.com/Products/Thermal-Management-Solutions/Thermoelectric-Assemblies/>
- [14] <http://www.airoswiss.net>
- [15] <http://www.siansonic.com>

- [16] http://www1.appstate.edu/~schwabad/Schwab_Thermoelectric_Controller.pdf
- [17] MALÝ, Pavel. *Systém pro stabilizaci teploty*. Brno, 2008. 52 s. Diplomová práce. VUT Brno. Dostupné z WWW: <www.vutbr.cz>.
- [18] <http://www.sensirion.com/>
- [19] <http://www.maxim-ic.com/datasheet/index.mvp/id/2688>
- [20] <http://www.lantronix.com/device-networking/embedded-device-servers/xport.html>
- [21] ŠVÁB, J. *Systém pro vzdálené měření a ukládání dat v centrální databázi*. Brno, 2009. 52 s. Diplomová práce. VUT Brno. Dostupné z WWW: <www.vutbr.cz>.
- [22] http://www.atmel.com/dyn/resources/prod_documents/doc2467.pdf
- [23] http://www.atmel.com/dyn/products/product_card.asp?part_id=2808
- [24] http://www.ftdichip.com/Support/Documents/DataSheets/ICs/DS_FT232R.pdf
- [25] BUKHARD, Mann. *C pro mikrokontroléry*. 1.vydání. Praha : BEN - technická literatura, 2004. 280 s. ISBN 80-7300-077-6.
- [26] PK Design. *Uživatelský manuál: MB-ATmega128 v 3.0*, 2007. 22 s. Dostupné z WWW: <http://www.pk-design.net>.
- [27] PK Design. *Uživatelský manuál: Modul LED a LCD displeje s maticovou klávesnicí v 2.0*, 2007. 13 s. Dostupné z WWW: <http://www.pk-design.net>.
- [28] PK Design. *Uživatelský manuál: Modul 8 LED diod a 8 tlačítek v 2.0*, 2007. 12s. Dostupné z WWW: <http://www.pk-design.net>.
- [29] ROUBAL, Zdeněk; FREIDL, Martin. *Mikrokontroléry ATMEL AVR*. Brno : [s.n.], 2009. 54 s.
- [30] PK Design. *Uživatelský manuál: Modul USB2xxR-DIP16 v 1.0*, 2007. 11s. Dostupné z WWW: <http://www.pk-design.net>.

10 ZOZNAM SYMBOLOV A SKRATIEK

DA	Direct to Air (Systém kontakt - vzduch)
RTC	Real Time Clock (Obvod reálneho času)
LED	Light Emitted Diode (Dióda emitujúca svetlo)
PC	Personal Computer (Osobný počítač)
USB	Universal Serial Bus (Univerzálna sériová zbernica)
LAN	Local Area Network (Lokálna sieť)
LCD	Liquid Crystal Display (Displej z tekutých kryštálov)
T _{AMB}	Teplota okolia
EEPROM	Elektricky mazateľná volatilná pamäť
RS-232	Sériová linka
RH	Relative Humidity (Relatívna vlhkosť)
MCU	Mikrokontrolér
DC	Direct Current (Jednosmerný prúd)
CMOS	Complementary Metal-Oxid-Semiconductor (Doplňujúci sa kov-oxid-polovodič)
EMI	Elektromagnetická interferencia
PEN	Programovateľný povoloovací pin pre SPI mód
MOSI	Master Output/ Slave input
MOSI	Master Input/ Slave output
USART	Universal Synch./Asynch. Receiver and Transmitter (Synch./ Asynch. sériové rozhranie)
SCK	System Clock (Systémové hodiny)
ISP	In system programming (Programovanie bez nutnosti vyjmutia)
PWM	Pulzne šírková modulácia
VENT	Výstup na ovládanie ventilátora
VLH	Výstup na zvyšovanie vlhkosti
INV	Výstup na zmenu polarity
GND	Nulový potenciál
POUT	Výstup prevodníka XPort (RxD1 na MCU)
PIN	Výstup prevodníka XPort (TxD1 na MCU)
E	Povoľovací bit
RS	Register Select (0=inštrukcie, 1=dáta)

DATA	Dátový vstup/výstup
DIODn	Výstupy na diódy
AD	Vstup AD prevodníku
Tn	Výstupy na tlačidlá
SDA	Serial Data (Dáta sériovej linky)
WP	Write Protect (Ochrana zápisu)
I ² C	Inter-Integrated Circuit (Multi mastrová sériová zbernica)
An	Adresovacie vstupy/výstupy
SOIC-8	Označenie puzdra súčiastky SMD
TTL	Transistor-transistor logic (Tranzistorová logika)
VBATT	Vstup na pripojenie batérie
Xn	Vstupy na pripojenie kryštálu
SQW	Square Wave/Output Driver (Ovládač výstupu signálu obdĺžnikového priebehu)
STN	Super-Twisted Nematic display
LOW	Nízka úroveň
HIGH	Vysoká úroveň
S	Set (Nastavenie teploty a vlhkosti)
FTDI	Výrobca elektronických súčiastok
TxD	Transmitt Data (Odosielanie dát)
RxD	Read Data (Príjem dát)
TCP/IP	Transmission Control Protocol/ Internet Protocol (Primárny transportný protokol/ protokol sieť. vrstvy)
UDP/IP	User Data Protocol (Protokol transportnej vrstvy orientovaný na správy)
ARP	Address Resolution Protocol (Sieťový protokol na zisťovanie MAC adresy)
ICMP	Internet Control Message Protocol (Protokol na odosielanie chybných správ)
SNMP	Simple Network Management Protocol (Protokol slúžiaci k potrebám správy siete)
TFTP	Trivial File Transfer protocol (Protokol pre prenos správ obsahujúci základné funkcie FTP)
DHCP	Dynamic Host Configuration Protocol (Aplikačný protokol slúžiaci na automatické pridelovanie IP adries)
BOOTP	Sieťový protokol na nastavenie parametrov pre stanice používajúce TCP/IP
HTTP	Hypertext Transfer Protocol (Protokol na výmenu hypertextových dokumentov vo formáte HTML)
SE	Security (Zabezpečenie)
SRAM	Static Acces Memory (Statická pamäť)

CPU	Control Processor Unit (Procesor)
MIPS	Microprocessor without Interlocked Pipeline Stages (Mikroprocesor bez organizovanej Pipeline)
VCC	Napájacie napätie
Pel. čl.	Peltierov článok
V	Objem
d	Dĺžka
š	Šírka
T	Teplota v Kelvinoch
ϑ	Teplota v °C
ΔT	Teplotný rozdiel
$\Delta \vartheta$	Teplotný rozdiel
Q_t	Tepelné množstvo
I_t	Tepelné množstvo
P	Tepelný tok
R_t	Tepelný odpor
c_t	Tepelná kapacita
V	Potenciál
U	Elektrické napätie
Q	Elektrické množstvo
I	Elektrický prúd
R	Elektrický odpor
C	Elektrická kapacita
t	Čas
ϑ_A	Teplota okolia
ϑ_{max}	Maximálna teplota
τ	Teplotná konštanta
T_{amb}	Teplota okolia
T_{reg}	Regulovaná teplota
P_c	Chladiaci výkon
P_{cmax}	Maximálny chladiaci výkon
F1	Pomer medzi maximálny chladiacim výkonom a príkonom
c_p	Merná tepelná kapacita látky
ρ	Hustota látky

m	Hmotnosť
U_{CE0}	Napätie medzi kolektorom a emitorom tranzistora
I_C	Kolektorový prúd
P_D	Maximálny celkový výkon

11 PRÍLOHY

Kondenzátory			Odpory			Konektory	
C1	100n	C0805	R1	10k	R0805	CON1	MLW20
C2	100n	C0805	R2	30k	R0805	CON2	MLW10
C3	100n	C0805	R3	10k	R0805	K1	PSH02-04P
C4	100n	C0805	R7	4k7	R0805	K2	PSH02-05P
C5	100n	C0805	R8	4k7	R0805	K3	PSH02-04P
C6	100n	C0805	R16	10k	R0805		
C7	100n	C0805	R17	15k	R0805	Diódy	
C8	10u	el/16V	R18	15k	R0805	D1	1N4007
C9	22u	el/16V	R19	15k	R0805	D2	BAS40
C10	330n	C0805	R20	15k	R0805	LED6	LED1206
C11	100n	C0805	R21	27R	R0805		
C12	22p	C0805	R22	27R	R0805	Kryštály	
C13	22p	C0805	R23	270R	R0805	Q1	14.7456MHz
C14	100n	C0805				Q2	32.768kHz
C15	100n	C0805	Integrované obvody				
C16	100n	C0805	IC1	MEGA128-A			
C17	100n	C0805	IC2	FT232RL			
C18	CTS	2M2/6,3V	IC3	7805T			
C19	2M2	C0805	IC4	EEPROM-M24C16			
C20	10u	el/16V	IC5	LF33CV			
C21	10u	el/16V	IC6	DS1307			
C22	10n	C0805					
C23	100n	C0805					
C24	100n	C0805					

Tab. 11.1 Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.1

Kondenzátory			Odpory			Tranzistory	
C1	100n	C0805	R1	10	R0805	Q1	IRLR120
C2	100n	C0805	R2	27	R0805	Q2	IRLR120
C3	100n	C0805	R3	10	R0805	Q3	IRLR120
C4	100n	C0805	R4	10	R0805	Q4	IRLR120
C5	22u	el/50V	R5	10	R0805	T1	BD239
			R6	27	R0805	T2	BD239
Konektory							
X1	AK500/3		Integrované obvody			Diódy	
X2	AK500/3		IC1	74HC02 SMD			D1 BYV26C
X3	AK500/2		IO1	IR2101			D2 BYV27
K1	PSH02-06P		IO2	IR2101			

Tab. 11.2 Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.2

Odpory			Spínače		Konektory	
R2	10k	R0805	S1	P-DT6SW	CON1	MLW20
R3	10k	R0805	S2	P-DT6SW	CON2	MLW10
R4	10k	R0805	S3	P-DT6SW		
R6	10k	R0805	S4	P-DT6SW	Zobrazovacie jednotky	
R11	15R	R0805			LCD1	LCD_2X16_SIL
R13	10k	R0805				

Tab. 11.3 Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.3

Odpory			Diódy		Konektory	
R1	200R	R0805	LED1	LED3mm/red	CON1	MLW10
R2	200R	R0805	LED2	LED3mm/red		
R3	200R	R0805	LED3	LED3mm/red		
R4	200R	R0805	LED4	LED3mm/red		
R5	200R	R0805	LED5	LED3mm/green		

Tab. 11.4 Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.4

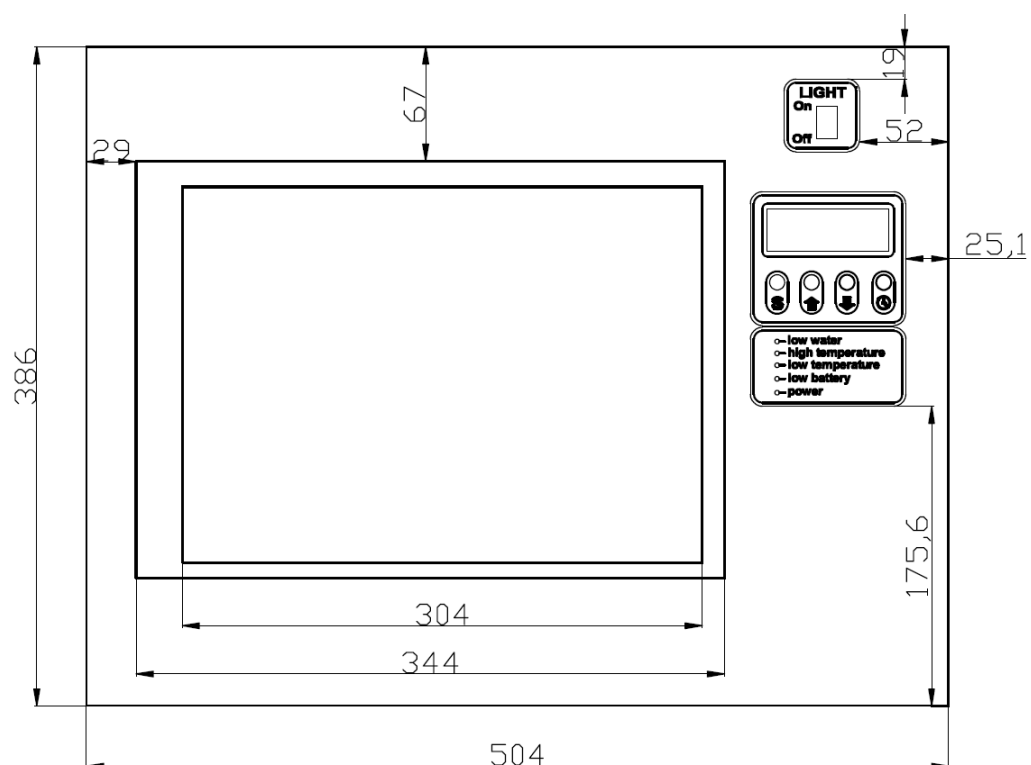
Kondenzátory			Odpory		Konektory	
C1	270u	el./16V	R1	170k	X1	AK500/2
C2	270u	el./16V				
C5	0.33u	el./16V	Diódy		Tranzistory	
C6	0.1u	el./16V	LED1	LED5mm/white	T1	BC338
IC1	7812L		LED1	LED5mm/white		

Spínače
JP1

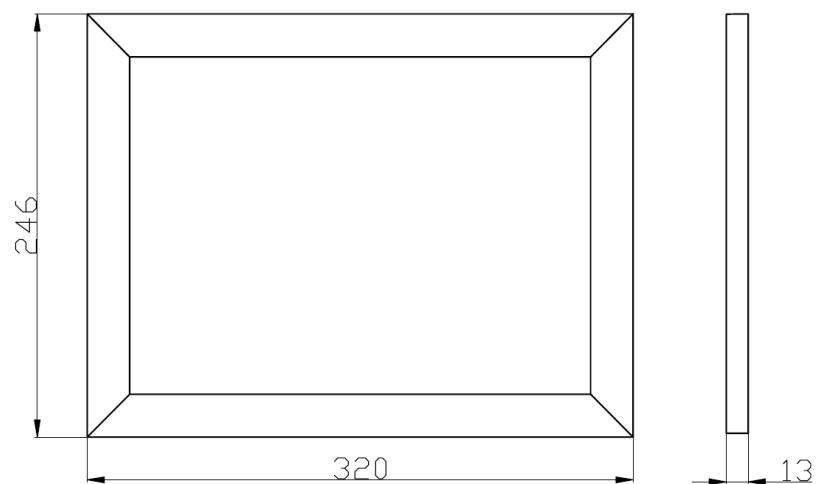
Tab. 11.5 Zoznam súčiastok dosky plošných spojov č.5

Ostatné súčiastky			
Konektory		Spínače	
CON1	GSD781	S1	PB-100H
CON2	K207023	S2	P-H8600VB01T
		S3	P-B173B
Ventilátory			
VENT1	0,31A,60x60mm	Odpory	
VENT1	0,2A,50x50mm	R1	RR W5-6R8

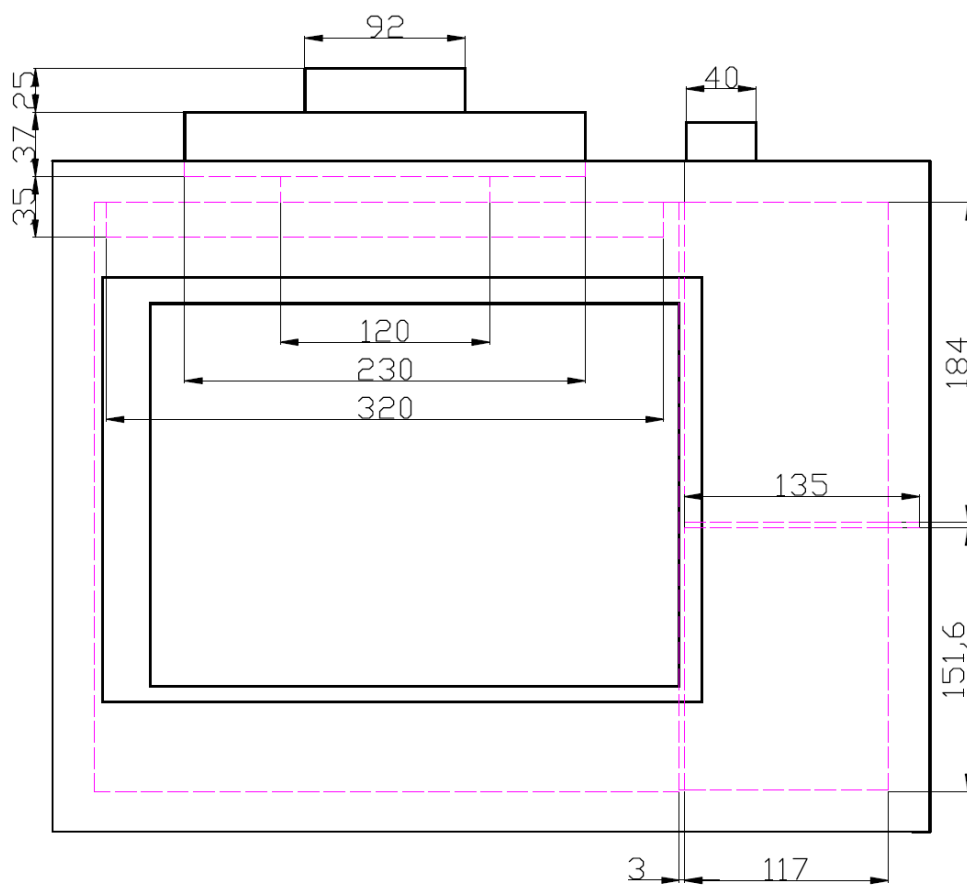
Tab. 11.6 Zoznam ostatných použitých súčiastok

Obr. 11.1: Box inkubátora s rozmermi (pohľad spredu)

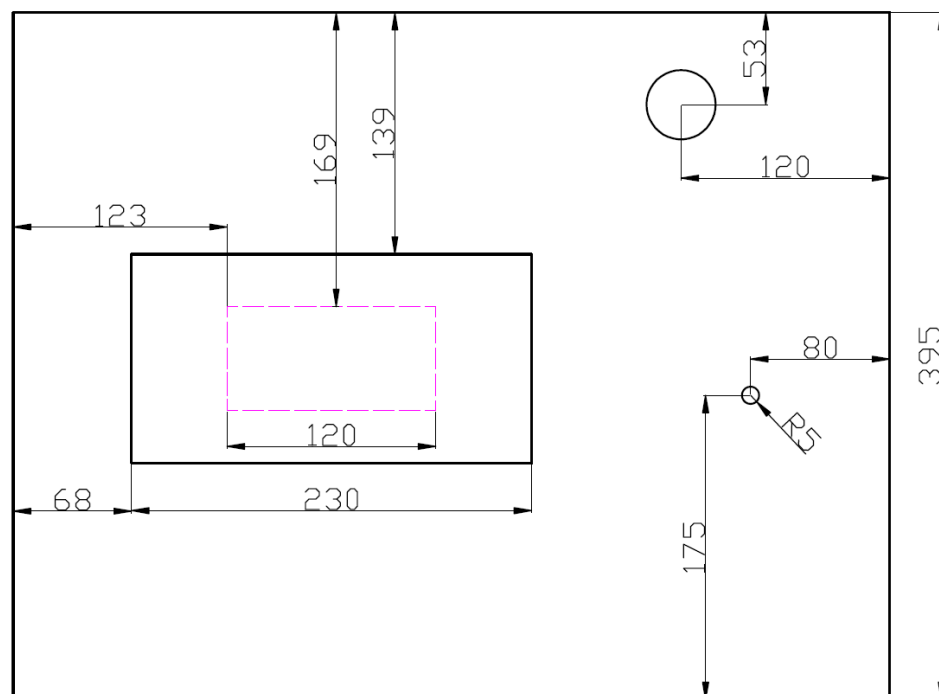

Obr. 11.2: Dvierka inkubátora s rozmermi

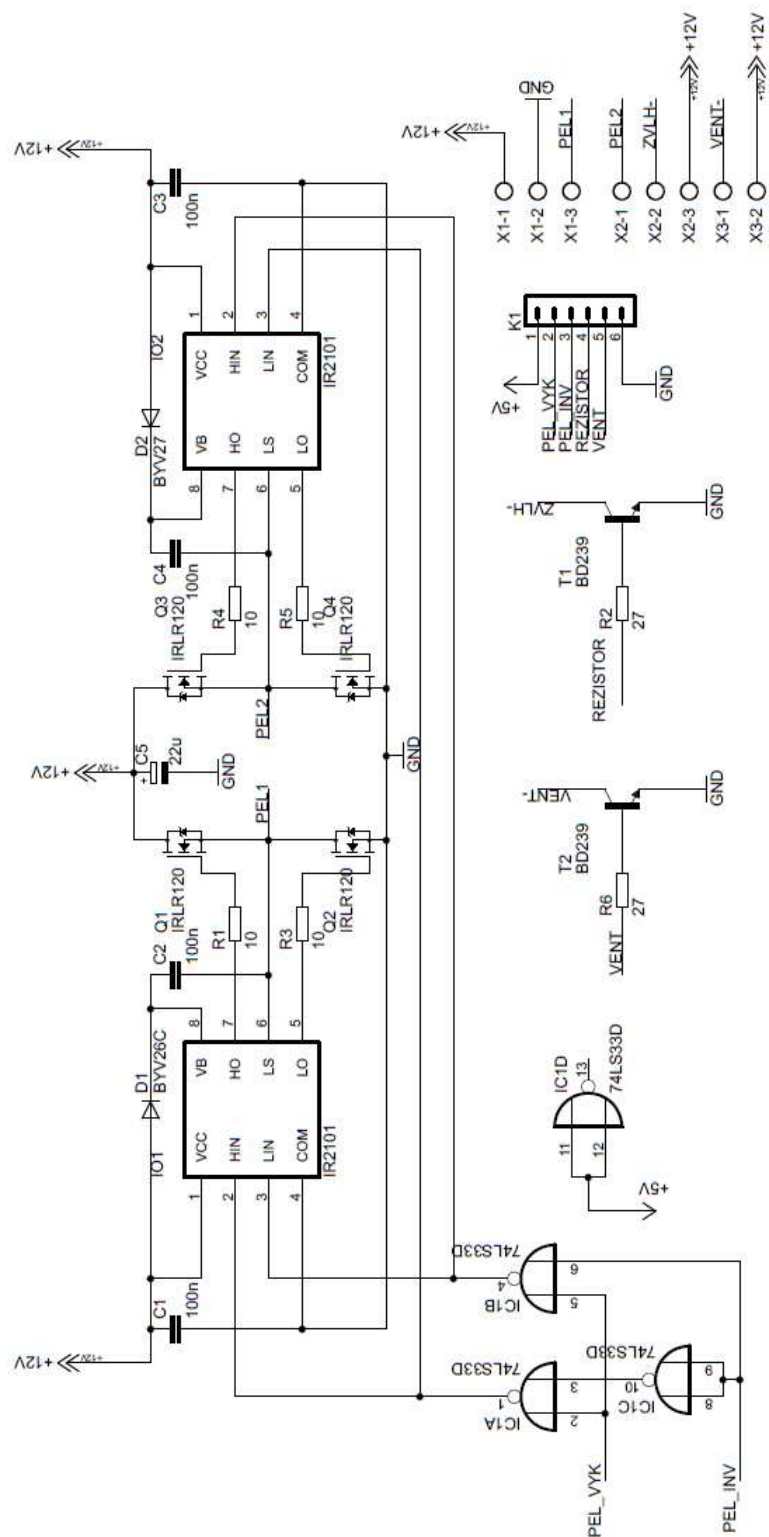
Obr. 11.3: Vnútorná štruktúra boxu inkubátora (pohľad spredu)

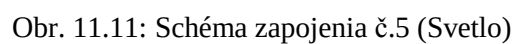
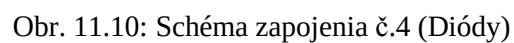
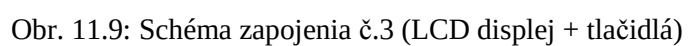

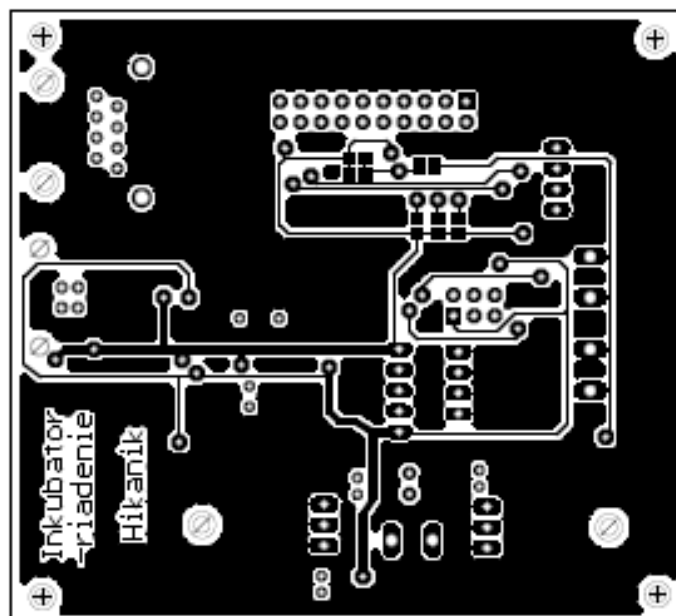
Obr. 11.6: Box inkubátora s rozmermi (pohľad zhora)

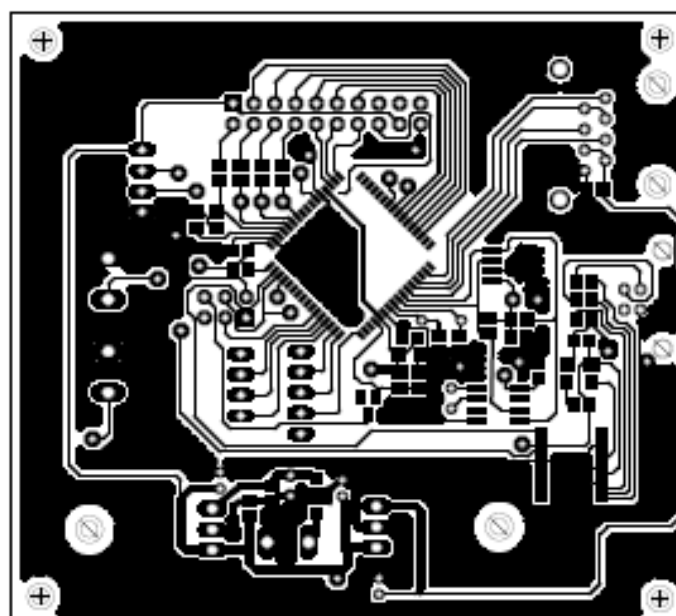

Obr. 11.8: Schéma zapojenia č.2 (Ovládanie Pel. článku + tranzistory)

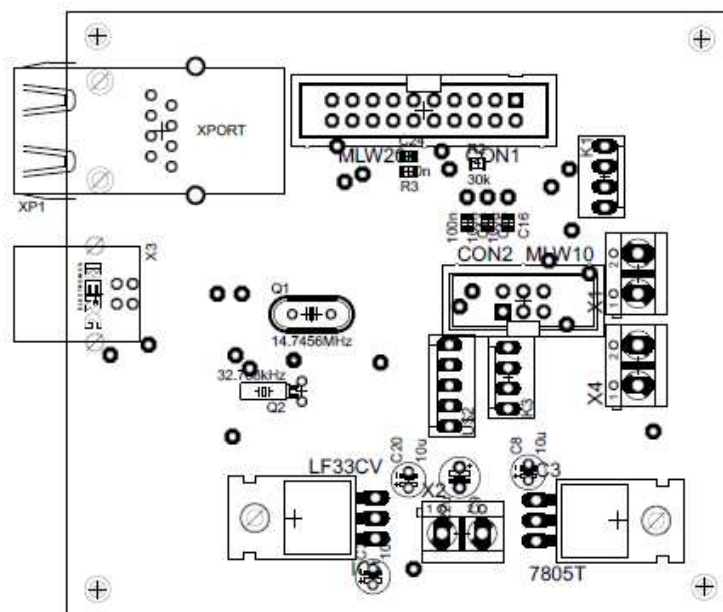

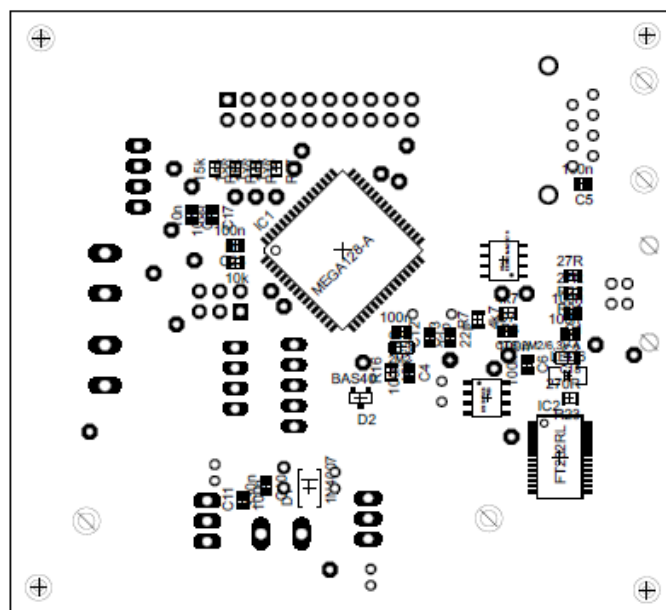
Obr. 11.12: Doska plošných spojov č.1 (zhora)

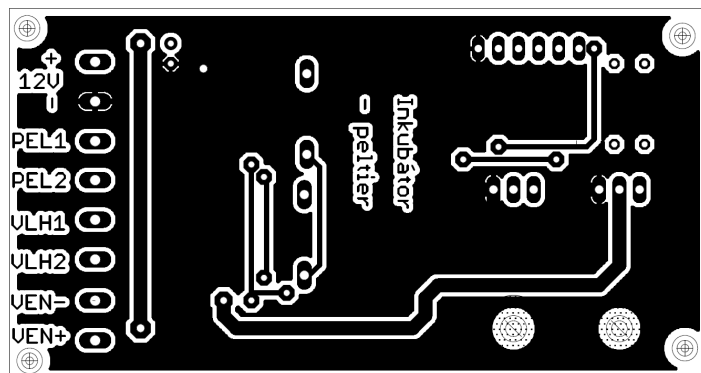
Obr. 11.13: Doska plošných spojov č.1 (zdola)

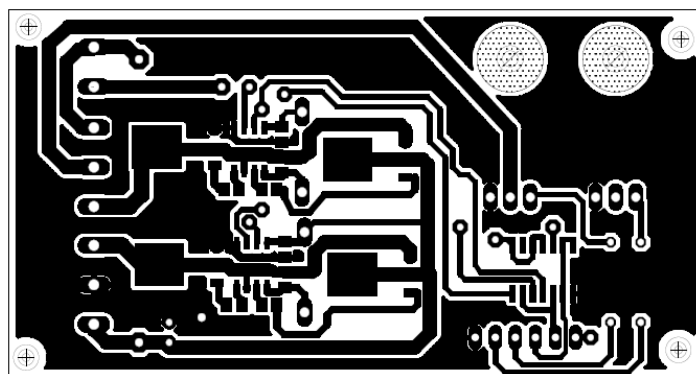
Obr. 11.14: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.1 (zhora)

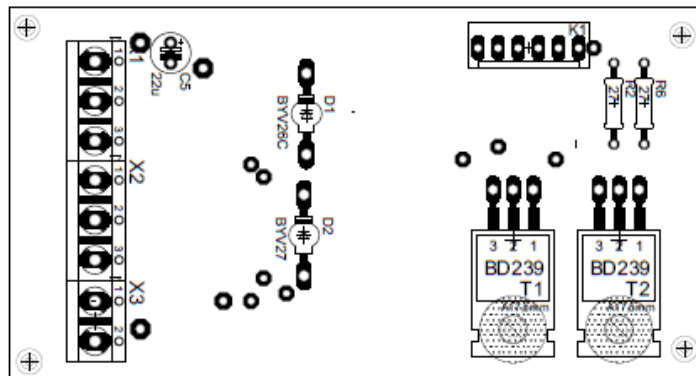
Obr. 11.15: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.1 (zdola)

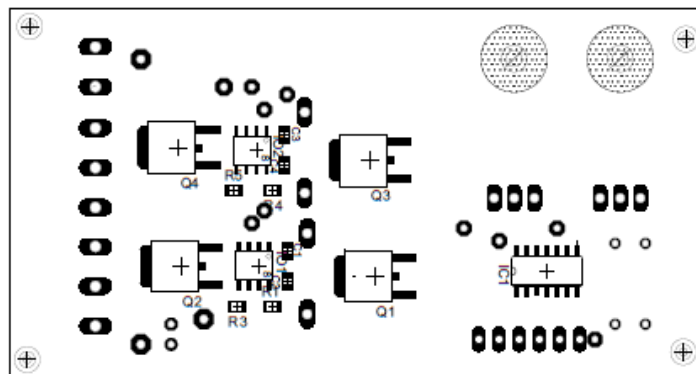
Obr. 11.16: Doska plošných spojov č.2 (zhora)

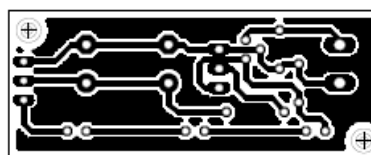
Obr. 11.17: Doska plošných spojov č.2 (zdola)

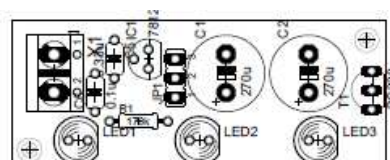
Obr. 11.18: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.2 (zhora)

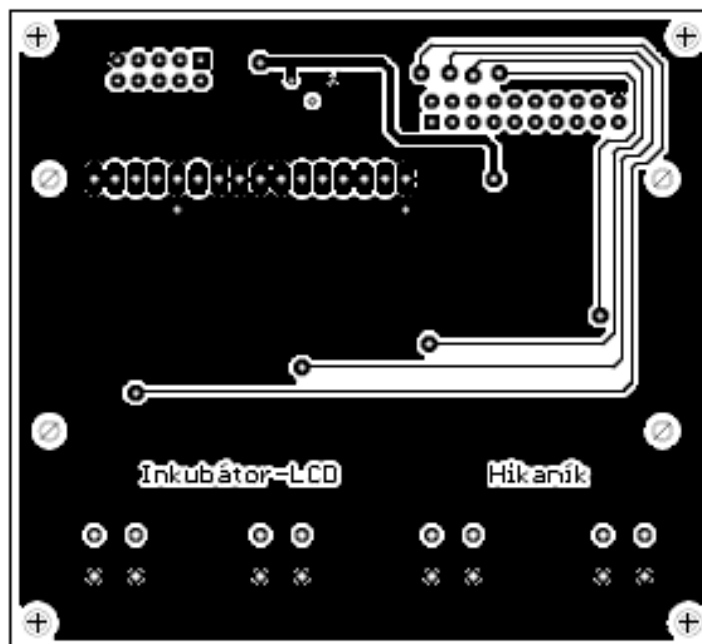
Obr. 11.19: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.2 (zdola)

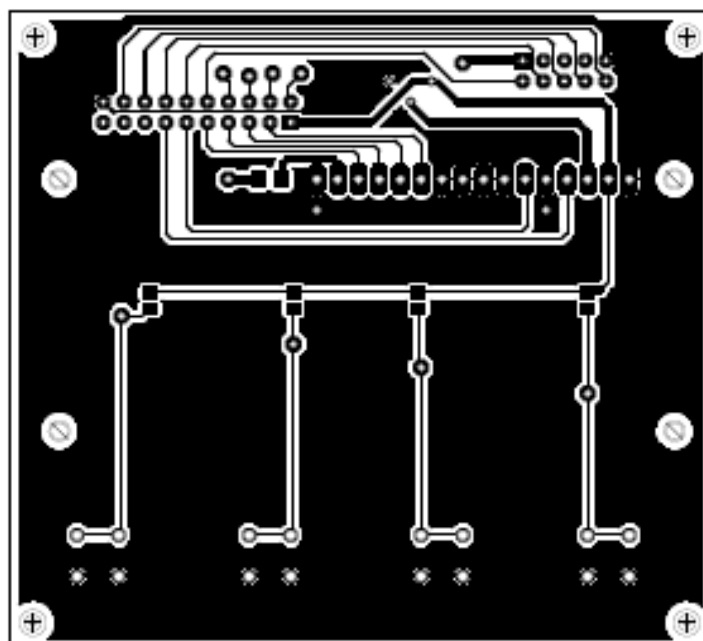
Obr. 11.20: Doska plošných spojov č.4

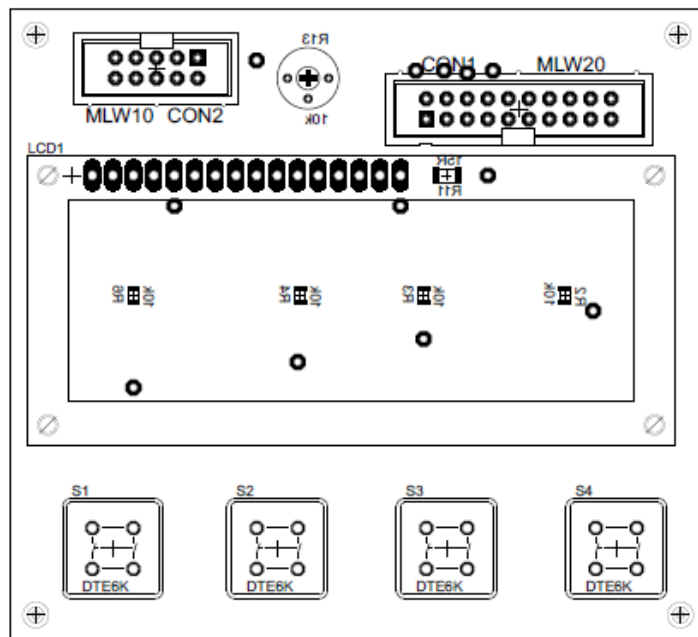
Obr. 11.21: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.4

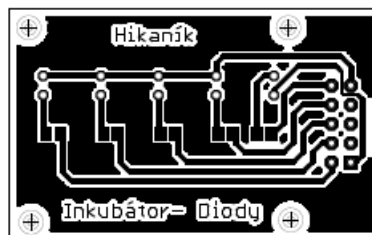
Obr. 11.22: Doska plošných spojov č.3 (z hora)

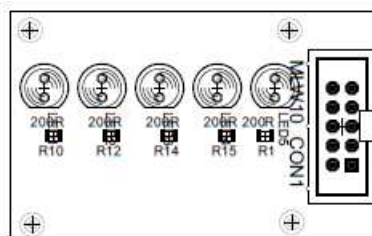
Obr. 11.23: Doska plošných spojov č.3 (zdola)

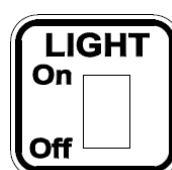
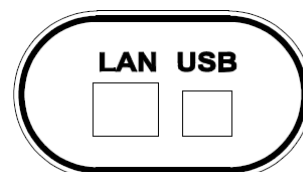
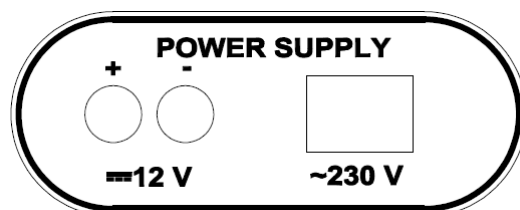
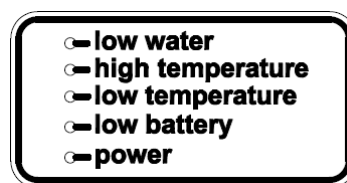
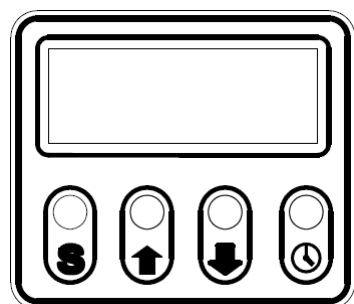
Obr. 11.24: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.3

Obr. 11.25: Doska plošných spojov č.5

Obr. 11.26: Rozmiestnenie súčiastok na doske č.5

Obr. 11.27: Popisovacie nálepky (mierka 1:2)

Obr. 11.28: Fotka vyrobeného inkubátora (spředu)

Obr. 11.29: Fotka vyrobeného inkubátora (zboku)

Obr. 11.30: Fotka vyrobeného inkubátoru (otvorený bočný kryt)